MOTORFÖRAREN

SEDAN 1927

NR 3

EN TIDNING FRÅN MOTORFÖRARNAS HELNYKTERHETSFÖRBUND

ÅRG 90 • APRIL 2017

Årets bästa sommardäck – stort test

DAGS ATT VÅRPUTSA

MHF INGEN SKA DÖ AV RATTFYLLERI

OPEL PRIVAT-LEASING

CORSA 5d Enjoy 90hk
Privatleasing från
1 895 kr/mån*

» OPEL OnStar on board
Inkl. Pluspaket

ASTRA 5d Enjoy 105hk
Privatleasing från
2 395 kr/mån*
Pristillägg: 100 kr/mån för Sports Tourer

» OPEL OnStar on board
» 16” lättmetallfälgar
Inkl. Pluspaket

Hyr istället för köp

Nu kan du hyra en helt ny bil till mycket förmånligt paketpris. Tryggt, enkelt och bekvämt där service, assistans och garanti ingår. Du behöver ingen kontantinsats, inga överraskande månadskostnader eller oro över bilens andrahandsvärde; du lämnar bara tillbaka bilen när din valda leasingperiod går ut. Med andra ord – kom in och provkör våra populära modeller. **Välkommen till nya Opel.**

Bränsleförbrukning bl. körning: Corsa 3,6 – 6,0, Astra 3,4 – 6,2 l/100 km. CO_2 utsläpp bl. körning: Corsa 93 –139, Astra 90 –142 g/km. Bilarna på bilden är extrautrustade. OnStar-tjänsterna kräver aktivering och tillhandahålls i mån av mobiltäckning och tillgänglighet av OnStar Europe Ltd. Avgifter tillkommer efter testperioden. För mer information se opel.se/onstar. *Opel Privatleasing via Opel Finans: Månadskostnaden baseras på avtalstiden 36 mån, inkl. moms exkl. uppläggnings- och aviavgift. Månadskostnaden är rörlig. Max körsträcka 1500 mil/år (totalt 4 500 mil), övermil debiteras. FlexCare ingår. Sedvanlig kreditprövning sker. Du kan även välja förlängd körsträcka till max 6000 mil. Med reservation för felskrivning.

opel.se

INNEHÅLL

NUMMER 3 2017

4	**LEDARE**	Ministern rätt ute om alkobommarna
6	**NYHETER**	MHF väcker grannländernas intresse
8	**NYHETER**	Första krocktesterna med cykel
10	**REPORTAGE**	Två hjärtan som klappar för MHF
12	**NYHETER**	Hög tid att ta itu med eftersupning
15	**KONSUMENT**	Räkna klokt på privatleasing
18	**REPORTAGE**	Så vårstädar du bilen smartast
21	**NYHETER**	Cyklister och alkohol vit kunskapsfläck
24	**KONSUMENT**	Årets stora sommardäcktest
30	**REPORTAGE**	Heta bilnyheter från Genèvesalongen
32	**NYHETER**	Nya Volvo XC60 rejält uppgraderad
34	**REPORTAGE**	På vandring i svenskt västkustparadis
38	**PROVKÖRNING**	Nya Prius Toyotas senaste laddhybrid
40	**PROVKÖRNING**	Sveriges mest sålda bil i ny tappning
42	**REPORTAGE**	Banracing i miniformat lockar unga
44	**KRYSSET**	Kryssa och vinn Bingolotter
46	**I BACKSPEGELN**	17 år sedan Toyotas första hybrid
47	**TORGET**	Radannonser och kryssvinnare

Feja ditt fordon

Vintern tär hårt på våra bilar, men en rejäl vårstädning gör dig redo att möta sommaren. Motorföraren ger dig de bästa tipsen för vårstädningen.

FOTO: STEFAN NILSSON

I NÄSTA NUMMER: Färjguide och 16 extra campingsidor

Kurt och Iréne ger järnet för MHF

Örebroparet Kurt och Iréne Thelin har en gedigen meritlista när det gäller att göra insatser för MHF. Och deras entusiasm smittar. **Sidan 10**

Privatleasa – bra för plånboken?

Trenden att privatleasa istället för att köpa ny bil är fortfarande stark. Särskilt i två grupper är den här ägandeformen stark. **Sidan 15**

Oväntade möten på skön vandring

På vandring i natursköna Bohuslän stöter Motorförarens resereporter på ”Spirit of Ecstasy”. Hur det kom sig kan du läsa om i reportaget från Soteleden. **Sidan 34**

Banracing med tak över huvudet

Mini-z är en tävlingsform med radiostyrda bilar som blivit stommen i en nystartad avdelning inom MHF-Ungdom. Kungälv är adressen. **Sidan 42**

Kanelbullens dag eller alkobommar?

GÖRAN SYDHAGE
vd och stolt medlem i MHF
goran.sydhage@mhf.se

Eller kladdkakans dag, en köpfri dag eller mobilfria dagen? Olika intressen svarar givetvis olika. För några är dagar med goda bakverk viktiga, för andra inte. Någon kanske till och med brinner för en köpfri dag?

Trafiknykterhetens Dag då, hur klingar det hos dig?

För mig är det en viktig dag. En dag då vi alldeles extra fokuserar på nykterhet i trafiken i alla dess former – på vägen, på sjön och i luften. MHF anordnar Trafiknykterhetens Dag i samråd med polisen varje år. 2017 infaller denna viktiga dag den 18 maj, då många frivilliga funktionärer i MHF är ute och gör stora och ovärderliga insatser för nykterhet i trafiken.

JAG BRUKAR AVSTÅ ATT KOMMENTERA vad andra tidningar skriver men en ledare i Expressen gjorde att det blev omöjligt att hålla fingrarna i styr.

Den stora kvällstidningen skriver i sin ledare den 9 mars att infrastrukturminister Anna Johansson (S) skulle vara snett ute för att hon prioriterar automatiska nykterhetskontroller nu då kriminella aktiviteter breder ut sig som de gör i vårt samhälle. I konsekvensens namn borde då den stora tidningen även skriva att nu ska regeringen satsa på fler fartkameror och då kommer det gå åt fler polisresurser? Så är det inte och därför skriver inte tidningen det. Enkel matematik.

Men då det gäller ”alkobommar”, som bygger på en liknande automatiserad princip som fartkamerorna, får den stora tidningen plötsligt för sig att det tär på polisresurser.

Ja, det är klart. Resonerar man att ingen behöver kontrolleras har de rätt. Men har man som ambition att upprätthålla Nollvisionen och förhindra fler än 12 000 fyllekörningar i Sverige varje dygn, är tidningen helt ute och cyklar. ”Alkobommar” är det effektivaste verktyget vi vet idag för att stoppa rattfyllerister. Försöken visar att 500 fordon i Stockholm enkelt kontrollerades under en timme via en ledningscentral i Tibro bemannad med en till två personer.

Polis fanns ofta på plats i hamnen men behövdes skarpt först då en rattfyllerist fångats in av den automatiska nykterhetskontrollen. Att lagföra en infångad person får endast polisen göra (samt tull och kustbevakning) och därför är det givetvis nödvändigt att en polis finns i hyfsad närhet.

Ska vi upprätthålla nollvisionsarbetet och fortsätta arbeta efter Nollvisionen i trafiken kan vi inte lämna rattfylleriet därhän. Är vi överens om detta finns idag inget känt system som är lika effektivt och som sparar polisresurser så effektivt som de ”alkobommar” den stora tidningen Expressen ”förfasar” sig över på ledarplats.

STÅ PÅ DIG, ANNA JOHANSSON! Du har vårt fulla stöd att införa dessa kontroller. Dels för att vi ska minska rattfylleriet på våra vägar och dels för att spara på polisens resurser. De behövs till annat.

Nej, Expressen. Fortsätt och ställ krav på polisen men ställ det inte emot automatiska nykterhetskontroller, ”alkobommar”. Så länge ni gör det är ni snett ute.

Automatiska nykterhetskontroller är ett sätt att få stopp på rattfylleriet och samtidigt som det görs fler nykterhetskontroller sparar det polisens resurser jämfört med traditionella kontroller.

”Stå på dig, Anna Johansson! Du har vårt fulla stöd att införa dessa kontroller.”

MOTORFÖRAREN
Utges av Motorförarnas Helnykterhetsförbund

Motorföraren
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm

ÖPPET: 9.00–11.00, 13.00–16.00 (fredag 13.00–15.30)
TEL: 08–555 765 55

E-POST: motorforaren@mhf.se
WEBB: www.motorforaren.se

ADRESSÄNDRING
KUNDTJÄNST: 08–555 765 55
E-POST: medlem@mhf.se

REDAKTION
CHEFREDAKTÖR: Mikael Lindberg
MOBIL: 0765–48 97 16
E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

REPORTER: Mari Haglund
TELEFON: 08–555 765 63
E-POST: mari.haglund@mhf.se

REPORTER: Micke Valier
TELEFON: 08–555 765 62
E-POST: micke.valier@mhf.se

ANSVARIG UTGIVARE:
Göran Sydhage
TEL: 08–555 765 56
E-POST: goran.sydhage@mhf.se

ANNONSAVDELNING ADRESS:
MHF Annonsavdelning
B-G Werner
Box 16
433 21 Partille
TEL: 031–44 75 25
E-POST: annonser@mhf.se

Hela tidningen finns tillgänglig på www.motorforaren.se – även tidigare utgåvor!

LAYOUT & PRODUKTION: ©thoms

TRYCK: V-TAB, Vimmerby 2017
ISSN: 0463–6678

UPPLAGA
TS-UPPLAGA: 20 600 ex (2016)

Continental
The Future in Motion

Täänk greppsäkert

BÄTTRE VÄGHÅLLNING MED TYSK TEKNOLOGI

Upplev ett helt nytt grepp med PremiumContact™ 6.

När det kommer till säkerhet har PremiumContact™ 6 ett maximalt våtgrepp och lång livslängd. Utan att vi för den sakens skull tullat på komforten eller den tysta gången.

Ett trevligt och säkert däck för lite söndagskörning? Icke. Asymmetrisk design och långa skulderblock som stödjer varandra, vilket ger ytterligare grepp och styrprecision för sportiga köregenskaper. Nu saknas det bara en bil som matchar.

GERMAN TECHNOLOGY

www.continental.se

KRÖNIKA: FRÅN FÖRARSÄTET

Milstolpar

MIKAEL LINDBERG
CHEFREDAKTÖR
mikael.lindberg@mhf.se
0765–48 97 16

MAN SER DEM DÅ OCH DÅ utmed vägarna – de hederliga, gamla milstolparna (eller milstenarna som de egentligen heter). De står där, oomkullrunkliga, tillverkade av sten eller järn och berättar att en viss punkt på en sträcka har passerats. En förutsättning att få se dem idag är förstås att svänga av från de snabba huvudvägarna och istället följa någon landsväg i maklig takt.

Milstolpar finns även i livet och de skiljer sig från person till person. I det här fallet tolkas milstolpe som en punkt i livet som passerats. För en del kan det vara första dagen i skolan, konfirmationen, första flick- eller pojkvännen eller det första barnet.

Själv kopplar jag ibland ordet milstolpe till någon form av fordon eller något som har med fordon att göra.Visserligen försvann milstolpen redan genom 1891 års väglag och har därmed aldrig gjort någon riktig tjänst för motorfordon – men låt mig ändå försöka.

FÖRSTA MILSTOLPEN blir i det här fallet den första mopeden. Med dryga milen till närmaste samhälle, öppnades över en natt plötsligt möjligheten att transportera sig utan att använda pedaler.

Dagen efter 18-årsdagen kom nästa milstolpe – körkortet. Första bruksbilen blev en midnattsblå Saab 99 GL anno 1979 som – enligt mätaren – klarade 100 km/h på tvåans växel. En förklaring till denna för tiden smått otroliga siffra kan ha varit bilens tidigare liv som testbil hos Saab.

Nästa Saab kom från samma håll. Det var en tredörrars 900 Turbo från 1980. Kulören var särskilt vacker i mina ögon – champagne-metallic. Även om det var styvt 25 år sedan, minns jag ännu färgkoden på just den bilen – Saab 156G Ivory clear coat.

Någonstans i den vevan kom ännu en milstolpe, även om jag inte reflekterade över den just då. Intresset för bilar samt att alltid kunna sätta mig och köra precis när jag ville på dygnet, gjorde att undertecknad blev ”bästa kompisen” på fester när det var dags att åka hem.

Ingen av de här speciella bilarna finns kvar längre. Registreringsnumren hör idag till nya, modernare fordon. Men de var ändå milstolpar och när jag idag sitter och funderar i min bil, är det faktiskt milstolpen som då inte tolkades som en milstolpe – som faktiskt blev det.

”Just nu undrar vi vad som händer med nykterhetsfrågan när tekniken tar över i de självkörande bilarna.”

SISU MOT RATTFYLLA? På en mässa i Mariehamn, Åland, visade MHF upp alkobommar och responsen var god. FOTO: CHRISTER FOLKESSON

Intresset för alkobommar sprider sig i österled

Automatisk nykterhetskontroll som MHF tagit fram och provkört både i Göteborg och Stockholm börjar nu också intressera våra grannar i öster.

MHF PÅ ÅLAND bjöd in MHF Sverige att delta på en mässa som anordnas av köpmannaföreningen och genomfördes i Alandica-huset i Mariehamn. Det blev ett bra tillfälle att förevisa automatisk nykterhetskontroll för alla besökare på mässan.

Genom Christer Strand, ordförande för MHF Åland, genomfördes också ett möte med representanter för landskapsregeringen, polisen och tullen. Lars Olov Sjöström, MHF Sverige, föredrog konceptet omkring hur man kan arbeta med automatiska nykterhetskontroller i hamnar, men också på andra platser.

Genom att använda automatik frigör man resurser för polis, kustbevakning eller tullen som i stället kan användas till annat arbete under tiden kontrollen genomförs. Endast när någon blåser stopp tas myndigheternas resurser i anspråk.

INRIKESMINISTERN Mika Norberg besökte själv utställningen och såg hur systemet fungerade i praktiken. Enligt Mika är det i dagsläget inte aktuellt att införskaffa automatiska nykterhetskontroller i hamnarna, men eftersom de finska myndigheterna vill införa systemet i Åbo och Nådendal, kommer frågan att aktualiseras inom en snar framtid. Åland vill ju inte komma på efterkälken i förhållande till sin finska granne.

Besökarna på mässan var mycket positiva till automatiska nykterhetskontroller och särskilt unga människor ansåg att det var just ett sådant här system som skulle behövas. Man ansåg att det skulle kunna användas på bredare front samt även vara transportabelt. På så vis kan man använda kontrollen på många åländska platser.

UNDER MÄSSAN fanns också en enkel enkät där man frågade besökarna hur de såg på införandet av automatiska nykterhetskontroller. Resultatet av enkäten blev att 97 procent av de som svarade ville införa automatiska nykterhetskontroller, och då i första hand i Mariehamn.

Några personer passade även på att lämna kommentarer kring frågorna. En del tyckte att det ska var transportabla enheter, för alla hamnar med kryssningstrafik samt hamnar där det finns möjlighet att inhandla alkohol.

Utställningen fick även stort utrymme i de lokala medierna. Båda tidningarna Åland och Nya Åland gjorde reportage och dessutom fick vi en lång intervju i radion.

Utställningsplatsen var ett gemensamt arrangemang mellan infrastrukturavdelningen hos Ålands landskapsförening, försäkringsbolaget Ömsen, Folkhälsan Vision nolltolerans samt MHF Åland.

CHRISTER FOLKESSON

UPPLEV MER
BILA MED BÅT

Ta havsvägen till Tallinn med bilen ombord. Shoppa loss och fyll bakluckan med godsaker! Förutom att du upplever mer i din egen takt kan du även besöka fler städer på en och samma resa. Bila med båt helt enkelt.

BILPAKET **TALLINN**

Prisex **1599:-**

INGÅR: personbil + B-hytt för upp till 4 personer.

TALLINK

Boka på tallink.se | 08-22 21 40*

*Serviceavgift 70:- per bokning tillkommer, boka online så bjuder vi på den. Utvalda avgångar. Begränsat antal platser.

Bil- och trafikfrågor

FOTO: LASSE HOLMSTRÖM

Är det egentligen tillåtet att cykla på en trottoar?

1. Vilket påstående är rätt?

A. Det är alltid förbjudet att cykla på en trottoar eller gångbana.

B. Barn under 8 år får cykla på en trottoar eller gångbana i vuxens sällskap.

C. Om det saknas cykelbana får barn cykla på en trottoar eller gångbana till och med det år de fyller 8 år.

2. Gågator och gångfartsområden blir allt vanligare i tätorter, men vad gäller för cyklande på dem?

A. Det är förbjudet att cykla på en gågata eller ett gångfartsområde.

B. På en gågata eller ett gångfartsområde är det tillåtet att cykla, men max i gångfart, cirka 7 km/tim, och cyklande har väjningsplikt mot gående där.

C. Det finns inga regler för cyklister på gågator eller gångfartsområden.

3. Vilket påstående är rätt?

A. Om det finns en cykelbana intill en gata eller väg måste den användas av cyklister.

B. Om det finns en cykelbana intill en gata eller väg måste den användas av cyklister, utom de som vill cykla mycket fort.

C. Det är alltid fritt val för cyklister att välja att cykla på gatan/vägen eller på en cykelbana om sådan finns intill gatan/vägen.

(Rätt svar på sidan 47.)

FÄRRE DÖDA I VÄGTRAFIKEN

Under januari dödades 13 personer i vägtrafiken och under februari var den siffran 16 personer. Det här betyder att tio personer färre har omkommit under årets två första månader jämfört med samma period 2016, visar Transportstyrelsens preliminära statistik.

I trafiken skadades 162 personer svårt under januari, för februari var det antalet 142 personer.

SVENSK STORSÄLJARE BLIR CLASSIC

Det är inte ovanligt att Volvo väljer att döpa om sina modeller till Classic när de fått några år på nacken. Nu är det dags för snart åttaåringen S60/V60. Priset för en V60 Classic Edition med T3-bensinmotor börjar på 239 900 kronor med utrustning som parkeringssensor bak, regnsensor, automatiskt avbländningsbar innerbackspegel och sjutums Sensus Connect-skärm. Övrig utrustning är samma som i tidigare Kinetic.

FOTO: VTI

Premiär för krocktester med cykel

Statens väg- och transportforskningsinstitut, VTI, har genomfört de första krocktesterna med cykel. De flesta cykelolyckorna är singelolyckor. För att ta reda på vilken betydelse höjd och körställning har för skadeutfallet har VTI genomfört krocktester med cykel.

Forskarna fokuserade på två typer av olyckor, plötsligt stopp och undanstyrning av framhjul, som bland annat simulerar halka. Testerna genomfördes med krockdocka i 15 kilometer i timmen, 25 kilometer i timmen och vid stillastående. Resultaten visar att plötsligt stopp generellt ger det kraftigaste slaget i marken, och ju högre sitthöjd det är på cykeln, desto kraftigare blir slaget.

Elcykeln är tyngre med en annan tyngdpunkt och har därmed lägre risk att slå runt. Man kan också se att framåtlutande ställning (som på racercyklar) ger något ökad risk för att slå i huvudet först, medan traditionella damcyklar resulterar i fler fall där höft och axel tar i före huvudet.

Mer rattfylla – då plockas alkobommarna ned

Under årets två första månader hade Kustbevakningen 25 stycken rattfylleriärenden i Stockholms län, vilket är en ökning från samma period 2015, då antalet var åtta stycken. Kustbevakningen har nästan dubblat antalet nykterhetskontroller. Under januari och februari gjordes 1 616 utandningsprov, jämfört med 3 127 kontroller samma period 2017.

– Det är jättebra att Kustbevakningen gör fler nykterhetskontroller. Rattfylleri är ett spaningsbrott och det här visar att om man utför fler utandningsprov, då upptäcks också fler rattfyllerister, säger Göran Sydhage, vd för MHF.

Samtidigt som Kustbevakningen stoppar fler rattfyllerister i Stockholms hamnar, håller MHF på och plockar ned alkobommarna i Frihamnen. De automatiska nykterhetskontrollerna användes under MHF:s försöksprojekt 2014-2015.

– På hamnens begäran håller vi på och tar ned alkobommarna i Frihamnen, berättar Göran Sydhage.

– Att rattfylleriet är ett problem i hamnarna är inget nytt. Andelen rattfyllerister är upp till fyra gånger så hög i vissa hamnar, jämfört med hur det ser ut i den övriga trafiken.

Fotnot: Trafikverket föreslog i sin utredning i januari att automatiska nykterhetskontroller införs i 23 hamnar och vid Öresundsbron.

Polisen laddar för elbilar

Tio elbilar testas nu av polisen i Stockholm, Göteborg och Malmö. Bilarna är utrustade med alkolås.

Elbilarna kommer att användas till administrativ och civil verksamhet, inte uttryckning, uppger polisen. Försöket ska pågå till den 30 april 2017 och sedan utvärderas.

Polisens satsning på elbilar är en del i regeringens miljömål – att fasa ut fossila bränslen till år 2030. I dag har polisen cirka 1 900 civila fordon. Om försöket med elbilar faller väl ut kommer polisen att köpa in ytterligare tio elfordon.

Bilarna är automatväxlade och har alkolås. Fordonen är utrustade med ett navigationssystem som guidar till närmaste laddningsstation.

Nya typer av registreringsnummer införs 2019

Din nya bil kan få ett registreringsnummer där det sista tecknet kan vara både en siffra eller en bokstav från och med år 2019. Det har regeringen beslutat. Anledningen är att de nuvarande registreringsnumren med tre bokstäver och tre siffror kommer att ta slut inom några år.

Dagens system för registreringsnummer har funnits sedan 1972. Några bokstäver används inte för tilldelning (I, Q, V, Å, Ä och Ö) och utan dem är det maximala antalet möjliga kombinationer 12,1 miljoner. Idag är drygt 11 miljoner registreringsnummer upptagna och andelen tillgängliga nummer sjunker stadigt, trots återanvändning av nummer från avregistrerade fordon. Om inget görs kommer det nuvarande systemet slå i taket någon gång under 2019.

Bokstaven O kommer inte att användas som sista tecken i de nya registreringsnumren. Detta för att förhindra sammanblandning mellan bokstaven O och siffran 0.

Forsman & Bodenfors

VI BYGGDE DIN BIL. LÅT OSS BERÄTTA VILKA DÄCK DU SKA HA.

Sommardäck från ca 995:–/st, monterat och klart.*

Ungefär som fyra handflator. Det är all kontakt bilen har med underlaget. Med rätt däck kör du säkrare och mer ekonomiskt. Vi som byggt din bil vet vilka däck som passar bäst för din Volvomodell och dina körförhållanden. Hos oss hittar du också Volvo originalfälgar och kompletta hjul som verkligen lyfter utseendet på din bil – samtidigt som körglädjen ökar. Så när du skall byta däck, fälgar eller hjul – prata med oss först. Välkommen till din Volvohandlare. Vill du veta mer om sommardäck? Besök volvocars.se/dack

*Prisexempel avser: 195/65R15 91V i premiumkvalitet

Iréne och Kurt har ett engagemang utöver det vanliga

Paret Iréne och Kurt Thelin i Örebro lägger ned många timmar per vecka på sitt MHF-engagemang.

– Vi vill inte att någon ska köra påverkad i trafiken. Vårt engagemang handlar också om den goda gemenskapen i MHF. Vi är föreningsmänniskor, säger Kurt Thelin.

NÅGOT SOM ÄR LITE OVANLIGT med Iréne och Kurt Thelin är att båda makarna har ett mycket stort ideellt engagemang. Paret lägger många timmar av sin tid på MHF och andra föreningar.

Kurt och Iréne bor i Örebro och båda är uppväxta i Västeråsområdet. Iréne har jobbat inom den fackliga rörelsen och Kurt har arbetat på Skatteverket. Att Kurt har många kassöruppdrag på sin lott kanske därför inte är helt oväntat. Inom MHF är han kassör i bland annat MHF Region Bergslagen, MHF Örebro, MHF-Ungdom Örebro och för MHF Örebro och MHF-Ungdoms fjällgård i Tandådalen.

Iréne har flera uppdrag i olika valberedningar och har då ofta rollen som sammankallande. Hon sitter i valberedningen för MHF:s förbundsstyrelse, MHF Region Bergslagen, MHF Örebro och för MHF-Ungdom Örebros distrikt.

Varför väljer ni att lägga mycket tid på ert ideella engagemang?

– Det gör vi naturligtvis för att vi inte vill att någon ska ge sig ut i trafiken förrän de är nyktra. I grunden handlar det om Nollvisionen (att ingen ska dö eller skadas i trafiken), konstaterar Kurt.

– Gemenskapen är också viktig, att vi träffar andra MHF:are och jobbar tillsammans.

– Det är roligt att jobba tillsammans och det är kul att träffa människor som man gör när man är ute på Ta Paus, inflikar Iréne.

> ”Det är roligt att jobba tillsammans och det är kul att träffa människor som man gör när man är ute på Ta Paus.”

53

Så många år är det sedan Kurt Thelin blev medlem i MHF.

– Alla uppskattar det jobb vi gör i MHF, tillägger Kurt.

Att ha svårt att säga nej, kan vara en annan anledning till det ideella engagemanget resonerar han.

– Jag har kanske lite svårt att säga nej, för jag är mycket plikttrogen. Det är viktigt att göra klart saker, jag lämnar dem inte gärna halvfärdiga.

KURT ÄR FÖDD 1942. Han blev medlem i MHF 1964, i samband med att han köpte sin första bil.

– Min faster och farbror i Eskilstuna var MHF-medlemmar. Det var egentligen på det viset jag först kom i kontakt med MHF, minns han.

– Eskilstunaavdelningen hade en stuga tror jag, det måste ha varit på 50-talet.

Iréne är född 1944 och blev MHF-medlem 1987. Det var först i slutet på 80-talet som makarna blev aktiva i MHF-rörelsen.

– Kurt, var det inte så att du gick på MHF Örebros årsmöte och skulle ta emot din 25-årsnål och då blev du invald som kassör? säger Iréne.

– Jo, så var det. Först blev jag invald som suppleant på kassörsposten, senare blev jag ordinarie, instämmer han.

– Jag kommer ihåg att vi och våra två söner hade bott i (dåvarande) Örebro MHF distrikts fjällgård i Sälen, minns Iréne.

IRÉNES OCH KURTS TVÅ söner blev aktiva i en MHF-Ungdom-klubb i Adolfsberg.

– Våra grabbar gick med i klubben. På det sättet blev även jag engagerad. Vi höll på med go-cart och minigolf, berättar Kurt.

– Ni höll på ganska många år, inflikar Iréne.

Örebro läns MHF och MHF-Ungdom Örebro har en fjällgård i Tandådalen, Sälen. Anläggningen köptes in 1983. Stugorna hyrs ut till MHF:are och till allmänheten. Det är en allmän medlemsförmån för MHF:are.

STARKA TILLSAMMANS. Kurt och Iréne Thelin i Örebro drivkraft tycker paret.

– Vi har ganska bra beläggning. Jag har hand om marknadsföringen, säger Iréne.

– Rollen som stugfogde har jag och jag är även kassör i fjällgårdens styrelse, tillägger Kurt.

En aktivitet som MHF Örebro satsar stort på och som i år körs för femte året är Folknykterhetens dag på Mariebergs köpcentrum. Folknykterhetens dag infaller på Kristi himmelsfärdsdag som i år är den 25 maj.

– Vi har en scen där vi brukar ha en inbjuden talare. Den inbjudna talaren ger kort information en gång i timmen, om MHF:s frågor som trafiknykterhet, trafik och nykterhet, berättar Iréne.

– Något år har vi haft en lokal politiker, vi har haft en representant från beroende-

lägger många timmar på sitt MHF-engagemang. Gemenskapen är en viktig
FOTO: MARI HAGLUND

ALLTID REDO. MHF:s utåtriktade aktiviteter är viktiga. Här visar Kurt Thelin den mobila alkobommen för besökare på SM-veckan i Örebro i januari 2015.
FOTO: MARI HAGLUND

VAN VALBEREDARE. Det är inte ovanligt att Iréne Thelin är uppe i talarstolen i MHF-sammanhang, ofta i rollen som valberedare.
FOTO: MARI HAGLUND

centrum i Örebro och MHF:s förre vd Arne Winerdal har varit här.

I ÅR KOMMER MHF:s VD Göran Sydhage att ha rollen som talare. MHF Örebro och övriga avdelningar satsar stort på den här dagen.

– Vi är 20 stycken MHF:are från hela länet som ställer upp och jobbar under det här arrangemanget, konstaterar Iréne.

– Givetvis försöker vi värva nya medlemmar och informera om att vi finns. Vi brukar ha en tipstävling, där förstapriset är en vecka i fjällgården.

Ett bord med informationsmaterial från MHF dukas upp. Under dagen underhåller en lokal musiker och NBV har dansuppvisning.

– För barnen har vi en minibilbana från MHF Degerfors-Karlskoga, som barnen kan provköra. Vi delar även ut MHF-ballonger, berättar Iréne.

Under Kristi himmelsfärdsdag beräknas Mariebergs köpcentrum ha runt 11 000 besökare.

– I år är tanken att vi ska ha med den krockade bilen som var inblandad i rattfylleriolyckan där Mats Sjöös son omkom, säger Iréne.

EN VIKTIG MHF-AKTIVITET som körs varje sommar är Ta Paus.

– Vi brukar stå vid bland annat rastplatsen Sickelsta som tillhör Kumla-Hallsbergavdelningen. Där brukar vi vara många funktionärer som hjälps åt, berättar Kurt.

– Man måste gå ut till rastplatsbesökarna och prata med dem vid borden och ge dem MHF-kassar med informationsmaterial. Det har vi kommit fram till är det bästa sättet, inflikar Iréne.

En annan rastplats de brukar stå vid är Borasjön, som tillhör Askersund-Laxå-avdelningen.

– Jag tog över ordförandeskapet i MHF Askersund-Laxå, för att avdelningen skulle leva vidare, säger Iréne och fortsätter:

– Något som är roligt är att vi har engagerade medlemmar i avdelningen som har kommit och frågat om de fick vara med och hjälpa till på Ta Paus. Det var mycket positivt, att vi inte ens behövde fråga.

> ”Vi har lyckats få in några yngre medlemmar i Örebro-avdelningen. Det är en sak som MHF verkligen behöver jobba med framöver.”

MHF ASKERSUND-LAXÅS tidigare ordförande Märy Lundén Östholm kan inte beskrivas på något annat sätt än att hon var en stor ideell eldsjäl. En del av hennes traditioner lever kvar.

– Märy införde traditionen att de alltid skulle äta korv med bröd på årsmötena, därför gör vi alltid det. Och så ska det vara lotterier, berättar Iréne och ler.

Medlemsvärvning tycker Iréne är en mycket viktig framtidsfråga för MHF.

– Vi har lyckats få in några yngre medlemmar i Örebroavdelningen. Det är en sak som MHF verkligen behöver jobba med framöver, reflekterar hon.

– De MHF:are som är aktiva i dag blir ju bara äldre med tiden.

MARI HAGLUND

Rattfyllerister slipper ansvar genom att hävda

Cirka tio procent av de misstänkta rattfyllerister som stoppas av polisen, hävdar att de har druckit alkohol efter körningen. MHF har startat en namninsamling för att få till en lag mot eftersupning.

– Vi ser eftersupning som ett kryphål i lagen som behöver täppas till, säger Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef på MHF.

EFTERSUPNING INNEBÄR att en person som tas av polisen misstänkt för rattfylleri, hävdar att den har druckit alkohol efter färden eller olyckan. Under 2016 anmäldes 12 039 rattfylleribrott i Sverige.

Varje vecka kan man i medierna läsa den här typen av historier i samband med rattfylleri: ”Han säger att han inte druckit något innan körningen, men att han druckit flera öl efter olyckan i väntan på ambulans, öl som han menade att han av en händelse hade i lastbilen.”

Lars Olov Sjöström är trafiksäkerhetschef på MHF.

”Vi ser eftersupning som ett kryphål i lagen som behöver täppas till.”

Ett annat exempel: ”Vid provtagningen hade mannen 1,65 promille alkohol men tingsrätten menar att eftersupning inte kan uteslutas.”

NORGE HAR HAFT en lag mot eftersupning i drygt 50 år. MHF vill se en liknande lag i Sverige, med ett förbud mot att dricka alkohol upp till sex timmar efter en trafikolycka.

– Jag tycker att en sextimmarsregel är en bra och rimlig nivå, konstaterar Lars Olov Sjöström.

– Det är ett problem att rattfyllerister kommer undan ansvar genom att hävda eftersupning.

Ett lagförslag togs fram och då debatterades frågan mycket i riksdagen för två år sedan. Då sa justitieminister Morgan Johansson (S) nej, för att jurister avrådde från ett införande. Ett argument som användes mot en lag, är att det i Sverige inte är förbjudet att dölja sitt eget brott.

Då och då kommer det fortfarande motioner i frågan. Senast i oktober 2016 skrev Moderaterna en motion som propagerade för en lag mot eftersupning.

Fred Östling är tidigare chefsåklagare i Umeå.

– Under mina 35 år som åklagare stötte jag på många rattfyllerifall där eftersupning användes som bortförklaring. Hur sannolikt är det att en person omedelbart efter att den har varit med i trafikolycka tar fram en flaska sprit och börjar hälla i sig den? resonerar han.

ATT MOTBEVISA eftersupning är inte det lättaste.

– Som åklagare kan det vara väldigt svårt att bevisa att den misstänkte rattfylleristen ljuger, säger Fred Östling.

– Jag vet att en del som körde regelbundet på fyllan, de såg alltid till att ha en sprittflaska liggandes i bilen, om det skulle bli fråga om eftersupning.

Polisen har inte precis fått mer resurser konstaterar Fred Östling.

FOXGUARD

Nu finns Foxguard Alkolås DS-25 på den svenska marknaden. Alkolåset är framtaget av Lion Laboratories med en kravspecifikation från den nordiska marknaden och är godkänt enligt CENELEC 50436: 2014.

Foxguard Alkolås DS-25 säljs i Sverige av Palmenco.

Säker mätning Foxguard Alkolås använder elektrokemiska bränsleceller, tillverkade av Lion Laboratories som är världsledande tillverkare av mätteknik gällande alkohol-mätning. Mätningen av alkoholhalten i utandningsluften sker automatiskt och provet analyseras snabbt och säkert. Vid godkänt prov avaktiveras startspärren och kan fordonet startas.

Alkohol och trafik är en livsfarlig kombination. Foxguard Alkolås räddar liv och tryggar en nykter transport.

Palmenco har 40 års erfarenhet av samarbete med polis och myndigheter för en säkrare trafik.

Vi stöttar nattvandrarna - ansvar och droger även utanför trafiken

Palmenco

Palmenco AB, Trandaredsgatan 1B, 507 62 Borås. info@palmenco.se

eftersupning

– I dagens läge ska du ha en förfärlig otur om du ska åka fast i en nykterhetskontroll.

Att bevisa om en person har ägnat sig åt eftersupning eller inte är svårt. För att det ska gå att säga något om det måste det ha tagits ett blodprov och ett urinprov vid samma tidpunkt på den misstänkte och ett urinprov till en timme efter. Det är avdelningen rättskemi inom Rättsmedicinalverket som analyserar den här typen av prover. I vissa fall kan rättsmedicin uttala sig om ifall det är sannolikt eller inte att det rör sig om eftersupning.

REPRESENTANTER FRÅN Rättsmedicinalverket yttrar sig i rättegångar. Under 2015 yttrade sig Rättsmedicinalverket i 713 ärenden. Nästan hälften rörde frågan om eftersupning.

MHF:s förbundsmöte har beslutat att förbundet ska arbeta för en lag mot eftersupning. Nu har MHF dragit igång en namninsamling för en eftersupningslag.

KÄMPAR FÖR NY LAG. MHF har startat en namninsamling för ett införande av en lag som kriminaliserar eftersupning. Listorna kommer att lämnas till justitieminister Morgan Johansson, berättar Micke Valier.

– Namninsamlingen kommer att pågå under hela våren. Vi kommer att lämna de ifyllda listorna till justitieminister Morgan Johansson, berättar Micke Valier, kommunikationsansvarig på MHF.

MARI HAGLUND

FOTO: TORKEL EDENBORG

DILEMMA. Rattfyllerister kan komma undan ansvar genom att hävda eftersupning. Det kryphålet i lagen vill MHF täppa till.

BILSCHAMPOT SOM BRYR SIG OM HUR SMUTSIG DIN BIL ÄR

Detta låter som en klassisk reklamklyscha men det är sant! Detta är marknadens enda bilschampo där du kan höja PH-nivån (tro oss, detta är viktigt och unikt) och anpassa medlets styrka efter hur smutsig bilen är. Men viktigast för dig: Din bil blir ren – lätt!
I din butik nu, prova i helgen.

TRUSTED INNOVATION. INSIDE & OUT.

Räkna på alternativt bilägande

Bilköpet ☒
Finansieringen ☒

FOTO: STEFAN NILSSON

Förutom lägenhet eller husköp hör bilinköp till en av de största enskilda investeringarna som görs i livet. Särskilt om det handlar om en helt ny bil. Sedan några år har privatleasing blivit allt mer populärt bland nybilsköparna och trenden håller i sig. Finns det egentligen något bättre sätt att handla bil?

ATT PRIVATLEASA SIN personbil verkar ha kommit för att stanna. Efter årets första månader står 40 procent av alla nyregistrerade bilar på privatpersoner. Av dem är 25 procent finansierade med hjälp av privatleasing.

– Jag håller det inte för otroligt att den siffran kan öka till närmare 50 procent vid årets slut, säger Bertil Moldén, vd för Bil Sweden.

Kan man vänja sig vid tanken att man inte på något vis äger sin bil under de 36 månader som leasingavtalet sträcker sig, kan det vara en god affär. Förutom den fasta, månatliga kostnaden sker inga överraskningar förutom notan för bränsle och fordonsskatt.

Bland alternativen finns att ta ett lån hos bilhandlaren. Då kommer du att äga bilen och den lämnas som säkerhet för lånet. Hos exempelvis Volvofinans blir månadsavgiften 4 564 kronor vid köp av en bil för 310 000 kronor där lånet utgör 248 000 kronor och kontantinsatsen 62 000 kronor (20 %). Då är lånetiden satt till fem år och den effektiva räntan ligger på 4,04 procent. I ett sådant billån ingår även olika tidsbegränsade rabatter för drivmedel och försäkring.

Välkommen till MekoPartner Bilverkstad
Verkstadskedjan som alltid ger dig mer för mindre.
Vi kombinerar kunskap och engagemang med ett lågt pris och hjälper dig med både service och reparation av din bil.

MekoPartner Bilverkstad erbjuder MHF:s medlemmar:
10 % rabatt på ordinarie service, enligt fordonets servicebok.
10 % rabatt på arbete vid reparationer.

Ni kan även dela upp betalningen
Räntefritt på 4 månader med
MekoPartner-kortet.

BILVERKSTAD
MekoPartner
www.mekopartner.se

Läs mer om våra erbjudanden på mhf.se

Room with a view @ Hotel Tylösand
035-305 05 · tylosand.se · #hoteltylosand

FOTO: STEFAN NILSSON

Ett annat alternativ är att se om banker eller andra låneinstitut erbjuder några avtal för billån. En sökning visar att det finns en uppsjö sådana och vid en första anblick kan månadsavgifter och framförallt de angivna räntorna se lockande ut. Några anger exempelräntor, rörliga räntor eller att räntesatsen sätts först efter en kreditprövning.

HÄR GÄLLER DET ATT se upp för ”lockräntor”. Som konsument ska du bara intressera dig för den så kallade effektiva räntan. I den ingår nämligen alla avgifter som upplägg-ningskostnad och eventuella aviavgifter för lånet. Det är alltså den effektiva räntan som berättar vad du egentligen kommer att få betala per månad och det är den du ska fråga efter vid förhandlingar.

En fördel med de här två typerna av lån är att räntekostnaden för lånet är avdragsgill i deklarationen med 30 procent. Det gäller också om det finns utrymme att låna extra på huset eller bostadsrätten för en bil. Här är det lätt att lockas av den låga bostadsräntan samt att inte lägga till en amorteringsplan som åtminstone motsvarar bilens värdeminskning.

När lånet börjar ta form i siffror är det dags att lägga till kostnader för skatt, försäkring och eventuell besiktning. Bränsle, service och reparation samt även biltvätt och däck hör till rörliga kostnader som kan vara svåra att uppskatta under hela lånetiden.

NÅGOT SOM INTE SKA förbises är bilens restvärde när lånet går ut, alltså hur mycket bilen är värd efter tre eller fem år när lånet ska lösas. Bilhandlare har bra koll på restvärdet, men det handlar ändå om en bedömning som både kan bli positiv eller negativ för dig som ägare.

Köper du en ny bil för 300 000 kronor och lägger 20 procent kontant, får du ett lån på 240 000 kronor. I lånet ingår förutom ränta också en amorteringsplan. Den baseras vid köpet på vad bilen kommer att vara värd om exempelvis tre år – restvärdet.

”Idag är det främst två grupper av bilister som använder sig av privatleasing: Unga personer mellan 25 och 35 år, samt ensamstående kvinnor över 60 år.”

GENERELLT FALLER EN NY bil med omkring 50 procent på tre år. Restvärdet kan då beräknas ligga på 150 000 kronor. Vill du behålla bilen, får du lösa lånet med den summan – om den stämmer med verkligheten. Det verkliga värdet kan vara högre eller lägre.

Alternativet är att använda restvärdet vid köp av en ny bil. Om den gamla bilens värde är lägre än restvärdet, låt säga 130 000 kronor, kan 20 000 kronor användas till kontantinsats på en ny bil. Är däremot värdet högre än restvärdet, 170 000 kronor, saknas 20 000 kronor som måste skjutas till när bilen löses in.

Det finns en hel del att tänka på vid finansieringen av sitt bilinköp och det är lätt att förvirra sig bland räntor, dolda avgifter samt restvärden. Då är det inte svårt att förstå att privatleasing, med sin fasta månadsavgift och rörliga kostnad i form av endast bränsle, skatt och bilvård ter sig lockande.

– Idag är det främst två grupper av bilister som använder sig av privatleasing: Unga personer mellan 25 och 35 år, samt ensamstående kvinnor över 60 år. De förra har i och med familj små marginaler efter hus- eller lägenhetsköp. De senare är de som nu för första gången själva väljer bil och kulör, förklarar Bertil Moldén.

Som exempel på privatleasing tar vi en Volkswagen Golf Alltrack med 1,8-liters bensinmotor på 180 hästkrafter. Nypriset i hallen är i skrivande stund 249 900 kronor. Den som vill privatleasa samma bil under tre år och maximalt 4 500 mil betalar 3 195 kronor i månaden. Det är lägre än någon av aktörerna i tabellen erbjuder på 250 000 och fem år.

SLUTLIGEN. ALLT ÄR INTE guld och gröna skogar när det gäller privatleasing. Det kan exempelvis bli både svårt och kostsamt att ta

Är du också för klimat- och ursprungsmärkning av drivmedel?

Var med och påverka – gå in och gilla
Gröna Bilisters upprop nu!

KORTFAKTA

Långivare	Lånesumma	Uppläggnings-avgift	Ränta	Kontant-insats	Månads-avgift
MyMoney	150 000 kr	Ja, 595 kr	4,95-8,95 %	Nej	2 827 kr (4,95 %)
	250 000 kr	Ja, 595 kr	4,95-8,95 %	Nej	4 712 kr (4,95%)
	350 000 kr	Ja, 595 kr	4,95-8,95 %	Nej	6 597 kr (4,95 %)
IkanoBank	150 000 kr	Nej	4,95 %	Nej	2 762 kr
	250 000 kr	Nej	4,95 %	Nej	4 604 kr
	350 000 kr	Nej	4,95 %	Nej	6 446 kr
Swedbank	150 000 kr	650 kr*	5,00 %	20 %	2 813 kr
	250 000 kr	650 kr*	5,00 %	20 %	4 738 kr
	350 000 kr	650 kr*	5,00 %	20 %	6 514 kr
SEB	150 000 kr	300 kr	4,95 %	Nej	2 827 kr
	250 000 kr	300 kr	4,95 %	Nej	4 712 kr
	350 000 kr	300 kr	4,95 %	Nej	6 597 kr
Nordea	150 000 kr	525 kr	5,05 %	20 %	2 796 kr
	250 000 kr	525 kr	4,87 %	20 %	4 664 kr
	350 000 kr	525 kr	4,79 %	20 %	6 533 kr
Wasa kredit	150 000 kr	375 kr	4,45-14,95 %	20 %	2 931 kr 6,45 %
	250 000 kr	375 kr	4,45-14,95 %	20 %	4 885 kr 6,45 %
	350 000 kr.	375 kr	4,45-14,95 %	20 %	6 839 kr 6,45 %

**Ingen uppläggningsavgift vid ansökan online.*

sig ur avtalet i förtid och de som kör längre än den avtalade sträckan får det kännbart i plånboken när bilen återlämnas. Några ränteavdrag i deklarationen är inte heller möjligt.

När leasingen går ut återstår en sista sak – bedömningen av bilens skick. Det är inte alldeles självklart vad normalt slitage innebär och det saknas en branschstandard. Exempelvis anser Volvo att sommardäck med 1,6 millimeters mönsterdjup är normalt slitage, medan Volkswagen säger fyra millimeter.

Fälg- och däckskador, lackrepor, stenskott och smutsig klädsel är något som också bedöms och det är bilföretaget som har tolkningsföreträde. Ligger skadorna utanför respektive definition av normalt slitage, är det leasingtagaren som får stå för reparationskostnaden.

MIKAEL LINDBERG

SÅ LÄSER DU TABELLEN. Exemplen visar några långivares skräddarsydda billån för sina kunder och lånetiden är satt till fem år. De flesta kräver att den sökanden inte har några betalningsanmärkningar och en fast inkomst mm. De långivare som kräver en kontantinsats, ger ett högre bilvärde då vi räknat på själva lånet. Ett lån på 350 000 med 20 % kontantinsats innebär alltså ett bilvärde på runt 438 000 kronor där mellanskillnaden betalas av köparen.

Alu-Flex Hundbur
Helt i Aluminium

Varför inte den bästa?

5-års garanti att buren är helt skrammelfri.
2-års tillverkningsgaranti.
Tillverkas efter hundens storlek för ökad trafiksäkerhet.
Tät botten med kanter runt om.
Lätt att städa och hålla ren.
Kan skräddarsys till de flesta bilmodeller.

HANNÄS
Smide & Montage AB
Telefon: 0120-41030
E-post: info@alu-flex.se
Hemsida: www.alu-flex.se

COOPER TIRES

TEST: COOPER 4XS SPORT FÅR TOPPRESULTAT!

Cooper
Zeon 4XS Sport
215/65 R16 98H
sehr empfehlenswert
Sommerreifentest
www.test.tcs.ch 02/2017

ADAC Motorwelt 03/2017
15 Sommerreifen im Test
COOPER
Zeon 4XS Sport
Dimension 215/65 R 16 98 H
Reifen-Label C/A/69
ADAC
gut (2,5)
Test

Tyska ADAC och Österikiska TCS har hårdtestat 15st sommardäck och Cooper 4XS Sport hamnade i topp! Välbalanserat, trygga körgenskaper och hög komfort är några av egenskaperna ADAC och TCS lyfter. Att 4XS Sport dessutom täcks av Coopers generösa milgaranti är en extra bonus!

Gå in på coopertires.se för att läsa hela testet.

WWW.COOPERTIRES.SE

Gör bilen vårfin med våra bästa

Vägarna blir torrare och dygnets ljusa timmar allt längre. I garaget eller på p-platsen står trotjänaren – med asfaltprickar samt nya stenskott både i lack och vindruta efter vintersäsongen. Hur mycket tid och arbete som läggs ner på en rejäl vårrengöring varierar förstås från person till person och här ger vi några tips – från ut- till invändig rengöring.

VI ÄR ALLA OLIKA och det gäller även hur mycket tid och engagemang som läggs på puts och städ av bilen. Men, en hel och ren bil ser bra ut och kan även upplevas gå bättre. Fast det där sista handlar nog mer om en subjektiv känsla.

En maskintvätt och sedan slå bort gruset från gummimattorna innan sommardäcken monteras, kan kännas som mer än tillräckligt för en del. Andra plockar fram stora städ- och polerutrustningen inklusive tandborste och pensel.

Vatten kommer naturligtvis att behövas – och här talar vi om högtryck och helst även med värme. Någon form av kallavfettning som duschas på behövs också. Bäst omtanke om miljön är förstås att alltid åka till någon GDS-hall som har både högtryckstvättar samt avlopp med oljeavskiljare. Här finns också oftast en dammsugare – och det är heller inga problem med något solljus inne i hallen.

Finns det en fordonslyft i GDS-hallen – hugg den och börja tvättningen med en rejäl spolning av underredet för att bli av med sand och salt som annars är svårt att komma åt.

EFTER ATT AVFETTNINGEN spolats bort är det dags för en ren svamp, tvättthink med ljummet vatten och något bilschampo. En del använder vanligt diskmedel i hinken, vilket kan göra lacken matt.

För att slippa irriterande tvätt- och polerrosor i lacken, tvätta med svampen som om du rollar en vägg – med raka rörelser i bilens riktning. Det är de cirkulära och gnuggande rörelserna som ger ”rosorna”. Spola därefter rikligt med vatten, underifrån och uppåt för att avsluta med taket.

Idag finns det bra ersättningsmaterial för det klassiska sämskskinnet. I tillbehörsbutiker finns både syntetiska skinn, mikrofiberdukar och olika gummiskrapor att använda för att bli av med vattnet på lacken.

Vid det här laget har du som tvättat säkert redan upptäckt flera stenskott på front och sidor. De ska åtgärdas i nästa steg. För det första ska lacken vara helt ren och torr. Är skadan ytlig och utan rost, tvättas den med exempelvis T-röd för att få bort eventuella fett- och smutsrester.

Därefter läggs lite lack i bilens kulör på skadan. Här kan man använda små, smidiga specialpenslar. Penslarna, särskilt den lite väl stora som följer med lackstiftet, kan ersättas med en tandpetare där yttersta spetsen klipps bort. Då får man ett litet, smidigt och exakt verktyg för att lägga på färgen.

Ytan på färgen ska hamna en aning över den omgivande lacken då den sjunker något vid torkningen. Vill man sedan jobba mer med skadan, kan färgklicken hyvlas ner med ett rakblad när den torkat. Därefter poleras skadan. Men det är lite av överkurs.

EN LÄTT RUBBING som läggs på med en maskin utrustad med dubbla, oscillerande trissor tar fram lystern i lacken. Poleringen tar också bort smårepor. Lägg inte på medlet i direkt solljus, vilket också gäller det senare vaxlagret. Tänk även på att först maska av områden som inte ska poleras av maskinen. Arbeta sedan lugnt och metodisk under poleringen. Är man det minsta osäker, träna först på någon gammal bil i hushållet. Eller, köp en gammal framskärm från skroten som träningsobjekt. När poleringen är avslutad, torkas resterna bort med någon luddfri duk.

Sista steget är att lägga på ett skyddande lager vax och här kan man tänka sig något flytande hårdvax. Även här kan polermaskinen användas efter att trissorna bytts mot nya. En sista avtorkning för att bli av med vaxresterna är vad som återstår av lackkonditioneringen. Kring emblem och liknande kan faktiskt en mjuk tandborste vara till hjälp för att komma åt – både vid rengöring och när de sista vaxresterna ska bort.

De rengjorda fälgarna kan också få ett lager flytande hårdvax. Då släpper smuts och bromsdamm lättare vid tvätt.

Är bilen utrustad med svarta plast- eller gummilister som blekts av solen, finns medel för att de ska återfå sin svarta lyster. Även här gäller det att maska av områden som inte ska få svärtan på sig. Undvik medel som innehåller silikon, det ställer till det i framtiden om något behöver lackeras om på bilen.

Invändigt dammsugs bilen och man kan även se över trösklar och insteg där det blivit märken från skor. En lätt fuktat trasa brukar räcka för att torka rent panelerna och kring instrumenten. Lite tryckluft kan hjälpa att blåsa i skarvar, men prova också med en målarpensel. Den får med sig damm och smuts kring friskluftintag och vred på ett smidigt vis.

INSIDAN AV RUTORNA rengörs med fönsterputs, och även här finns anpassade medel för just bilar. Glöm inte att torka med en luddfri trasa, eller faktiskt, tidningspapper som först gnuggats mjukt. Sidorutorna sänks ner en aning för att komma åt smutskanten längst upp och innan rutmedlet plockas undan, tvätta även rent innerbackspegeln.

Nu bör bilen vara tillräckligt ren och fin för sommaren. Man kan naturligtvis pyssla och putsa långt mer än vad vi beskrivit här. Samtidigt har vi undvikit att ta upp motortvätt, som bäst lämnas till firmor som arbetar med rekonditionering av bilar. För de som vill lämna bort vårstädningen helt och hållet, kan räkna med summor från 4 000 kronor och uppåt för proffsjobb med både biltvätt och rekonditionering.

MIKAEL LINDBERG

FÖRSTA STEGET. En bra kallavfettning i handhållen spruta gör underverk när asfaltprickar och ingrodd vintersmuts ska väck från lacken. Lägg till

VÅRFINT I HJULHUSEN. Diskborste är ett bra hjälpmedel när fälgarna ska göras rena. Ett lager flytande hårdvax gör dem sedan blanka

TRÅNGA UTRYMMEN. Det kan vara svårt att komma åt med trasan kring vred, luftutblås samt skarvar. Blåsa med tryckluft är en lös-

tips

en högtryckstvätt med värme och grundjobbet är snart gjort. Därefter tvättas lacken med bilschampo och torkas ren med skrapa eller duk.

och lättare att tvätta av. Sebastian Eddeborn på Mekonomen tipsar att det även finns medel som gör däcken riktigt svarta.

ning på problemet, eller att använda sig av en pensel. Den senare kan faktiskt få ligga kvar i handskfacket och plockas fram vid behov.

RÄTTA RENGÖRINGSPLATSEN. GDS-hallen med oljeavskiljare är den självskrivna platsen för en rejäl tvätt av bilen. Hittar man även en lyft, är det ett plus då underredet också kan tvättas. På marknaden finns också en uppsjö av medel och hjälpmedel för rengöring.

PROVA MED TIDNINGSARK. Dra ner sidorutorna en aning för att även komma åt rutans övre kant med fönsterputsmedel. En luddfri trasa eller polerpapper används för själva rengöringen. Ett annat tips är att gnugga en gammal hederlig sida ur en dagstidning och använda den.

SPARKLÅDA. Slarviga i- och urstigningar resulterar ofta i märken från skor på både plast och sparklådor. Rengör med trasa och avfettning på lacken och sedan eventuellt lägga på lite svart polish på plasten gör ofta underverk.

GNUGGA LÄTT. En fuktad trasa med ett milt rengöringsmedel räcker lång för att få rent på instrumentpanel, dörrsidor och mittkonsol.

GRUSANSAMLINGAR. Plocka ur gummimattorna och dammsug ordentligt för att få bort allt grus som garanterat har letas sig in i klädseln.

FRI SIKT. Fönsterputs, helst utan ammoniak, får bort beläggningen på insidan av rutan. Glöm inte att också rengöra backspegeln på samma gång.

FYND FRÅN BADRUMMET. Man ska inte skratta åt en närmast uttjänt tandborste. Använd den för att komma åt kring emblem för att bli av med vaxrester. Just här kan man även putsa upp själva emblemet också, vilket var nästa steg.

TRÅKIG UPPTÄCKT. Stenskott i lacken hör till det minst angenäma att upptäcka. Ett lackstift och en liten pensel skyddar skadan efter att den rengjorts ordentligt. Är det småskador, kan även en avklippt tandpetare användas för att lägga på färgen.

INGET FÖR HEMMAFIXAREN. Ett stenskott i rutan som ser ut på det här viset ska lämnas till någon firma som kan glasrutor. De har både rätt utrustning och kunskap för att reparera skadan på bästa sätt.

Ska du sälja din bil?

Vi tar hand om hela affären från första samtal tills att pengarna finns på ditt konto. Vi testar, värderar och säljer din bil på kvd.se. Gör din intresseanmälan idag på kvd.se/saljdinbil

Begagnade bilar helt enkelt

DET BEKVÄMA SÄTTET ATT TA HAND OM DIN BIL

VIANORSERVICE

- Oljebyte inkl. 5 liter olja och oljefilter
- 30 st extra kontrollpunkter

FAST PRIS **1295:-**

ORIGINALSERVICE

- Stämpel i serviceboken
- Alla garantier fortsätter att gälla
- 1 års kostnadsfri vägassistans-försäkring

FRÅN **1595:-**

10% rabatt

PÅ DÄCK, DÄCKSERVICE
FÄLGAR OCH BILSERVICE!

Välkommen till VIANOR när det är dags att ta hand om din bil. Du som MHF-medlem har extra förmånliga rabatter på däck, däckservice, fälgar och bilservice! Förmåner gäller vid uppvisande av medlemskort.

*Medlemsförmåner baseras på ordinarie konsumentpris publicerade på www.vianor.se. Kan ej kombineras med andra erbjudanden, avtal eller rabatter. Vid bokning av bilservice/däckservice avser rabatten arbetskostnaden (ej reservdelar) vid ett ordervärde över 1500kr.

0771-16 33 33
Ett nummer till alla verkstäder
www.vianor.se

VIANOR®
Member of Nokian Tyres

HUSVAGN-Svensson AB i Lidköping & Kållered

Skaragatan 67, 531 33 Lidköping | 0510 - 222 70
Gamla Riksvägen 150, 428 36 Kållered | 031 - 795 12 90
Vardagar 10-18, Lördagar 10-14, Söndagar (se hemsida)
www.husvagn-svensson.se|

BLIND FORSKNINGSFLÄCK? De allra flesta som ger sig ut i trafiken med cykel är förvisso nyktra, men kunskapen om de olyckor som faktiskt sker är låg. De flesta cyklister som skadar sig allvarligt gör det i singelolyckor. Alkohol och cykling är en kombination som det inte har forskats så mycket på. FOTO: MARI HAGLUND

Liten kunskap om alkohol och oskyddade trafikanter

Alkohol och oskyddade trafikanter är ett område som det har forskats mycket lite på. I en studie från Umeå visade det sig cirka 40 procent av de cyklister som fått skallskador var alkoholpåverkade.

– Cyklister och fotgängare i kombination med alkohol är områden som är ganska outforskade, säger Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef på MHF.

CYKLISTER OCH FOTGÄNGARE räknas som oskyddade trafikanter. Under 2016 dödades 19 cyklister, vilket var två personer fler jämfört med året innan. Det visar Transportstyrelsens statistik. 15 av cyklisterna omkom i kollision med ett motorfordon.

> ”I regeringens nystart av Nollvisionen ligger fokus på att få ned antalet svårt skadade. Där är cyklister en viktig grupp.”

Antalet fotgängare som miste livet och blev påkörda av ett motorfordon var 39 stycken under 2016, en ökning från 2015 då 28 fotgängare omkom.

Under 2015 skadades 1 736 personer allvarligt på cykel. För fotgängare var den siffran 3 116 personer under 2015. Uppgifterna är hämtade från olycksdatabasen Strada. Statistiken för 2015 är osäker på grund av ett bortfall i sjukvårdens rapportering för det aktuella året.

– Det man ska komma ihåg när det gäller cykelolyckor, är att en hög andel av olyckorna där cyklister skadas allvarligt är singelolyckor, framhåller Lars Olov Sjöström.

– Och det kan få allvarliga konsekvenser om en onykter cyklist utan hjälm kraschar. Den personen kan drabbas av både invaliditet och skallskador.

ATT MÅNGA CYKLISTER skadas allvarligt i trafiken är lite av ett osynligt trafikproblem menar han.

– Tidigare har det varit mycket fokus på dödsolyckor. I regeringens nystart av Nollvisionen ligger fokus på att få ned antalet svårt skadade. Där är cyklister en viktig grupp, konstaterar Lars Olov Sjöström.

Kunskapen om oskyddade trafikanter och alkohol är inte så stor. Därför har MHF till-

sammans med SAFF (Stiftelsen Ansvar För Framtiden) tagit fram rapporten ”Alkohol och oskyddade trafikanter – en förstudie om alkoholens roll som riskfaktor i trafikolyckor med cyklister och fotgängare”.

– Vi måste börja med att titta på om det finns ett problem med cyklister och fotgängare i kombination med alkohol. I nästa steg får man titta på vilka åtgärder som behövs, säger Lars Olov Sjöström.

Det saknas uppgifter om det i olycksdatabasen. I Strada går det till exempel inte att ta reda på om en cyklist som varit inblandad i en trafikolycka har varit påverkad av alkohol eller narkotika.

ÅR 2004 PUBLICERADES rapporten ”Skallskadade cyklister är ofta påverkade av alkohol”. Undersökningsmaterialet utgjordes av cyklister som åtdragit sig moderata eller allvarligare skallskador i Umeåområdet mellan 1990 och 2003. Totalt sökte 5 500 personer vård under den tiden vid Umeå universitetssjukhus.

Ur rapporten: Bland de cyklister som skadade sig och var 15 år och äldre var andelen alkoholpåverkade 41 procent. Hälften av de skadade i åldersintervallet 30-44 år var alkoholpåverkade. 45 procent av olyckorna skedde mellan kl. 21.00 och 04.00. Av dessa olyckor var hela 78 procent alkoholrelaterade.

Skadeeffekterna vid cykelolyckor med alkoholpåverkade cyklister är allvarligare än vid olyckor med nyktra cyklister på grund av försämrad koordinationsförmåga och reaktionstid.

I SITT FORSKNINGSPROJEKT om alkohol och cykel har Sveriges väg- och transportforskningsinstitut, VTI, gjort en intervjustudie med 34 deltagande cyklister i åldern 22-79 år. Av deltagarna i studien uppgav 29 av dem att de ibland cyklade alkoholpåverkade.

Lars Olov Sjöström är trafiksäkerhetschef på MHF.

”Den sociala normen är att det är okej att cykla hem full från en fest, så länge som du kan göra det på ett någorlunda säkert sätt.”

Studien visade att de sociala normerna anger att det är acceptabelt att cykla berusad, om färden kan genomföras på ett säkert sätt. Om så inte är fallet, förväntas personen själv ta beslutet att avstå.

Ibland används uttrycket ”styrstångsfylla” för att beskriva fenomenet med en person som kör cykel berusad.

– Den sociala normen är att det är okej att cykla hem full från en fest, så länge som du kan göra det på ett någorlunda säkert sätt, konstaterar Lars Olov Sjöström.

EN PROMILLELAG FÖR CYKLISTER är inte någon het fråga för makthavarna. Kristdemokraterna föreslog en promillegräns på 0,2 för cyklister i en motion 2005.

– I dagsläget finns det en låg acceptans bland allmänheten för en promillelag för cyklister. Och man måste ju ta hänsyn till den allmänna attityden. En promillelag för cyklister är inte heller en fråga som MHF driver i nuläget, säger Lars Olov Sjöström.

Hur ser MHF på en promillelag för cyklister?

– Vi måste få mer kunskap i frågan, vilka åtgärder som skulle behövas har MHF ingen färdig åsikt om. Om forskningen visar att alkohol är en stor riskfaktor för cyklister, så kanske en promillelag vore en åtgärd. Men det är inte säkert att en sådan lagstiftning är lösningen, säger Lars Olov Sjöström.

Att förbättra infrastrukturen för cyklister är en viktig del anser han, men det är inte tillräckligt.

– Problemet med cykelfylleri kommer inte lösas bara med bättre vinterunderhåll på cykelbanorna, de personerna kommer att köra omkull ändå. Det är jätteviktigt att vi jobbar med att minska cyklisternas och fotgängarnas riskbeteenden som alkohol, hastighet och inget hjälmanvändande, poängterar Lars Olov Sjöström.

– Särskilt när det gäller fotgängare är nog alkohol en underskattad riskfaktor.

CYKLING OMFATTAS AV tredje paragrafen i Trafikförordningen som lyder: ”fordon får inte föras av den som på grund av sjukdom, uttröttning, påverkan av alkohol, andra stimulerande bedövande ämnen eller av andra skäl inte kan föra fordonet på ett betryggandet sätt.”

– Polisen ska ingripa om någon är jättefull på cykel, förklarar Lars Olov Sjöström.

– Om du kör cykel berusad, så kan du bli av med körkortet. Du kan fällas för vårdslöshet i trafik.

MARI HAGLUND

FOTO: HANNA MI JAKOBSON

Lars Strömgren leder Cykelfrämjandet.

Cykelfrämjandet:
”Berusade bilförare är det stora problemet”

Cykelfrämjandet är en intresseorganisation för cyklister. Motorföraren frågade dess ordförande Lars Strömgren hur organisationen ser på att människor cyklar påverkade.

Hur resonerar Cykelfrämjandet kring frågan cykling och alkohol?

– Lagen är ganska tydlig på den punkten och gör gällande att man ska kunna köra cykel på ett ansvarsfullt och trafiksäkert sätt. Vi tycker att man ska följa gällande lagstiftning, säger Lars Strömgren.

Hur ser ni på en promillelag för cyklister?

– Vi har ingen uttalad policy i frågan. Jag tror inte att en lagstiftning skulle göra så stor skillnad. Det stora problemet är ju de förare som kör bil berusade. Jag tycker att man ska hushålla med polisens resurser och lägga dem på rätt saker.

Hur ser ni på en hjälmlag för cyklister?

– Cykelfrämjandet går inte in i den diskussionen. Det stora samhällsproblemet är att svenskarna rör på sig för lite. Att cykla är hälsosamt. Om man låter hjälmen var ett personligt val, så kan man i stället uppmuntra till att cykla. Vi tror inte att en hjälmlag skulle vara gynnsamt för att få fler att cykla.

MARI HAGLUND

SPECIAL
Fälgar
SPEED with SPIRIT and CARE
NITRO
DET BREDASTE SORTIMENTET DE SNYGGASTE FÄLGARNA
hittar du på www.specialfalgar.se
NITRO
WHEELS

TEST 10 SOMMARDÄCK FÖR DIN MELLANKLASSARE –

BÄSTA SOMMAR

En koll av de gamla sommardäcken ger ofta en stark impuls att köpa nytt. Men vilket av alla nya sommardäck är bäst – för plånboken och väghållningen?

Text: THIEMO FLECK, THOMAS BERGGREN
Foto: DINO EISELE

Varje år möts vi av nyheter på däckfronten. Emellanåt även av en ny tillverkare eller ett nytt varumärke. Världen står sannerligen inte stilla och premiumtillverkarna får ständigt möta nya utmanare. När krutröken till slut skingras har alltid listan över de bästa däcken ändrats igen – testresultaten är tydliga.

Den här gången befinner vi oss i trakten av Milano, det är hösten 2016, molnigt, 16 grader och en BMW 5-serie Touring värmer upp inför däcktesterna på blött underlag. En sopmaskin har tagit hand om hala löv och smuts – vägbanan måste vara i perfekt skick.

I en verkstadsbyggnad tornar däcktravarna upp sig. Tio olika däcksorter ska nu testköras på vått underlag på olika banor. Alla däck är i perfekt skick, inkörda på samma sätt under exakt tio mil för att få bort gjutrester samt eventuell smuts och främmande ämnen.

STARTFÄLTET BESTÅR AV helt nya Continental Premium Contact 6 samt lika färska Michelin Pilot 4 och aktuella Pirelli P Zero, Vredesteins nya toppdäck Ultrac Satin, prisvänliga Maxxis Premitra HP5 samt Falken Azenis FK510 och Toyo Proxes Sport.

De får mäta sig mot fjolårssegraren Goodyear Eagle F1 Asymmetric 3 samt Hankook Ventus S1 Evo 2 med delvis omarbetad gummiblandning samt Dunlop Sport Maxx RT2.

Äntligen dags. Genom en rad kurvor ska alla kandidaterna visa vilket däck som är bäst och först ut på banan är Goodyear. Fjolårsvinnaren har nämligen fått äran att vara referensdäck vilket betyder att det måste köras tre gånger under testet; allra först, sedan i mitten av testet samt även avslutningsvis.

På så sätt kan testingenjörerna upptäcka hur eventuella förändringar i temperatur eller i underlagets beskaffenhet påverkar. Alla testomgångarna måste vara lika för jämförelsernas skull.

I fjol satt Goodyears 245/45 R-däck i 18 tums storlek på testbilen Opel Mokka

i samarbete med auto motor sport

DÄCKEN

Däckstorleken 245/45 R 18 passar exempelvis till:

- **Audi A6 Allroad**
- **BMW 4-serien GC**
- **BMW 5-serie**
- **BMW 6-serie**
- **Citroën C5**
- **Jaguar F-type/XF**
- **Nissan 350Z/X-Trail**
- **Opel Insignia**
- **Peugeot 508 RXH**
- **Volvo XC70**

CONTINENTAL PREMIUMCONTACT 4

DUNLOP SPORT MAXX RT2

FALKEN AZENIS FKS10

GOODYEAR EAGLE F1 ASYMMETRIC 3

HANKOOK VENTUS S1 EVO

MICHELIN PILOT SPORT 4

PIRELLI P ZERO

TOYO PROXES SPORT

VREDESTEIN ULTRAC SATIN

MAXXIS PREMITRA HPS

Så utfördes testen

För att nå bästa möjliga noggrannhet och helt säkra resultat görs varje moment om flera gånger. Bästa däck belönas med max 10 poäng i varje gren och övriga däck poängsätts efter prestation i en fallande skala. Skalan används för både mätmässiga resultat samt de subjektiva bedömningar som testförarna gör. Deras intryck av hur varje enskilt däck uppför sig noteras och eventuella anmärkningar ger poängavdrag.

I handlingmomentet på vått och torrt underlag lägger vi stor vikt vid ett balanserat och säkert uppträdande. Otillräckligt grepp eller utpräglade lastväxelreaktioner ger poängavdrag. Vattenplaningstestet körs både rakt fram och i kurva. På cirkelbana mäts, både på vått och torrt, vilka sidokrafter däcken kan motstå. Rullmotståndet mäts i två skilda test- labb och medelvärdet anges. För att kontrollera att testresultaten står sig över tid görs också jämförelsetest med stickprov utvalda däck som lagrats sedan föregående år.

och presterade ett suveränt och testvinnande resultat. I år, skodd på en BMW 5-serievagn, är succén inte lika övertygande.

DÄCKETS UPPTRÄDANDE är visserligen precis lika harmoniskt och säkert men när det gäller greppnivån för de styrande hjulen är däcket inte längre bäst. Inte heller i bromstestet på våt vägbana når däcket ända fram till täten.

Med ett genomsnitt på 33,5 meters bromssträcka efter mer än 30 inbromsningar krävde Goodyeardäcket cirka fem meter längre bromssträcka än testets bästa däck. Ändå ska vi komma ihåg att Goodyear tillhör de bättre i testet.

Det gör även Dunlop Sport Maxx RT2 som trots bra balans visade sig ha lite för lång bromssträcka, precis som Maxxis Premitra – ett däck som dessutom understyrde med framhjulen på handlingbanan och därmed knappt blev godkänt.

TVÅ DÄCK, Toyo samt Vredestein, uppvisade goda bromsprestanda på vått underlag men samtidigt svagheter i kurvgreppet – en delgren i testet där Falken, Hankook samt Pirelli istället presterade bra.

Även Continentals nya Premium Contact 6 är ett bra däck på våt vägbana. Först när däcket pressas hårt understyr det. Men med mjuka styrrörelser kan däcket ändå behålla sitt lugna uppträdande även om det

MÄTRESULTAT – TORR ASFALT

BROMSNING

Från 100 km/h (meter).

1. Michelin	34,2
2. Goodyear	34,6
3. Pirelli	34,8
4. Continental	35,0
5. Hankook	35,4
6. Dunlop	35,5
7. Maxxis	35,7
8. Falken	36,4
9. Vredestein	36,9
10. Toyo	37,2

HANDLING

Medelhastighet km/h, bana 1 700 m.

1. Pirelli	88,6
2. Toyo	88,1
3. Michelin	87,6
4. Vredestein	87,5
5. Maxxis	85,7
6. Continental	85,6
7. Dunlop	85,5
8. Goodyear	85,3
9. Hankook	84,9
10. Falken	84,7

RULLMOTSTÅND

C, kg/T

1. Continental	6,9
2. Vredestein	7,4
3. Dunlop	7,8
4. Goodyear	7,9
5. Pirelli	7,9
6. Maxxis	8,5
7. Michelin	8,5
8. Toyo	8,6
9. Falken	8,9
10. Hankook	9,0

LJUDNIVÅ

db(A), 80 km/h

1. Goodyear	67,0
2. Falken	67,0
3. Hankook	67,0
4. Michelin	67,0
5. Toyo	67,0
6. Continental	68,0
7. Dunlop	68,0
8. Maxxis	68,0
9. Pirelli	68,0
10. Vredestein	68,0

MÄTRESULTAT – VÅT ASFALT

BROMSNING

Från 80 km/h (meter).

1. Michelin	28,7
2. Falken	29,6
3. Continental	29,6
4. Vredestein	29,9
5. Toyo	30,0
6. Hankook	30,7
7. Pirelli	32,7
8. Maxxis	33,1
9. Goodyear	33,5
10. Dunlop	33,7

HANDLING

Medelhastighet km/h, bana 1 120 m.

1. Michelin	70,9
2. Pirelli	70,3
3. Hankook	70,2
4. Dunlop	70,0
5. Falken	70,0
6. Continental	69,5
7. Maxxis	69,1
8. Goodyear	69,0
9. Toyo	68,0
10. Vredestein	67,7

SIDOGREPP

Maximalt grepp vid körning på cirkelbana 45 M, m/s².

1. Pirelli	8,45
2. Michelin	8,39
3. Falken	8,25
4. Goodyear	8,06
5. Hankook	8,04
6. Maxxis	7,90
7. Continental	7,88
7. Dunlop	7,88
9. Vredestein	7,87
10. Toyo	7,74

VATTENPLANING RAK

Km/h, vattendjup 7 mm.

1. Toyo	89,5
2. Michelin	89,0
3. Continental	88,9
4. Falken	88,9
5. Goodyear	88,8
6. Maxxis	88,8
7. Pirelli	88,5
8. Hankook	88,4
9. Dunlop	88,3
10. Vredestein	88,3

HEJ OCH HÅ! Som synes många däck som väntar med hårt arbete för däcktest-laget.

VATTENPLANING KURVA

M(m/c²), ø 200 m, vattendjup 7 mm.

1. Hankook	3,90
2. Falken	3,70
3. Dunlop	3,64
4. Goodyear	3,46
5. Toyo	3,25
6. Vredestein	3,22
7. Maxxis	3,21
8. Michelin	3,14
9. Pirelli	3,04
10. Continental	2,80

släpper aningen av sitt sidogrepp. Är detta möjligen priset som däcket får betala för sitt låga rullmotstånd?

Hittills har Continental också varit en garant för bästa grepp på vått underlag. Men nu slår nya Michelin Pilot Sport 4 till med kortaste bromssträcka samt säkrare kurvtagning och överlägset uppträdande i blötan. Endast i vattenplaning i kurva tappar Michelin lite.

Nästa testdag duggar det. Men nu behöver vi i stället en torr bana. Den hittar vi söderut på Circuito Tazio Nuvolari, en privat racerbana nära Genua. Här finns en torr och fin testbana med lämpliga temperaturer. Lastbilarna, fyllda med däck och utrustning, styr dit omedelbart.

NÄR MORGONDIMMAN runt Genua lättat skickas vår BMW femserievagn ut på banan. Uppdraget för de erfarna testförarna: Att analysera grepp, körintryck samt mäta varvtider. Även i torrt väglag är skillnaderna i varvtid – samt i däckens uppförande – stora mellan skilda fabrikat.

Pirelli P Zero tar genast ledningen och uppvisar enastående fina prestanda – i direkt styrrespons och precision samt hög körstabilitet och som ett resultat av det får vi se snabba varvtider. Nästan lika körsnabba och

NYHET

FÅ DIN BIL I SUPERFINT SKICK PÅ NOLLTID

Smart rengöring för in- och utsida

Vare sig det handlar om varsam hantering eller kraftfull rengöring - Kärchers grovdammsugare och högtryckstvättar erbjuder den perfekta lösningen för alla rengöringsuppgifter i och utanför bilen. Nyhet - Högtryckstvättar med Full Control Plus - Önskat tryck och dosering av rengöringsmedel regleras med knappar på spolhandtaget och tillsammans med displayen ger det rätt inställning och maximal kontroll.
www.karcher.se

KÄRCHER

makes a difference

Däck som rullat färdigt har mycket kvar att ge

Däckgummi är lätt, elastiskt, stöt- och bullerdämpande, det isolerar, tål temperaturväxlingar och UV-strålning. Det utgör en god yta för mikroorganismer att ta hand om föroreningar. Det går att gjuta, formspruta, pressa, limma, färga eller använda som det är. Med sina mycket goda egenskaper ger däckgummi stora fördelar inom en mängd användningsområden.

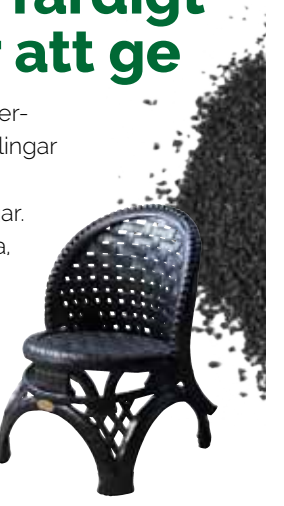

SDAB
SVENSK DÄCKÅTERVINNING AB

Läs mer om nyttan på sdab.se

www.hankooktire.com/se

HANKOOK
driving emotion

ventus Prime 3

Den perfekta balansen mellan prestanda och säkerhet
*Vinnare av Autobilds sommardäcktest - Nr 12, Mars 2016

med endast aningen mindre komfort är de franska däcken Michelin PS4.

På mittfältet landar sedan det skenbart ”torroptimerade” Goodyear-däcket, ett balanserat Continental och Hankook med harmoniskt uppträdande samt spontant reagerande Dunlop och korrekta Toyo.

Även Vredestein, Falken samt Maxxis presterar rent säkerhetsmässigt bra. Det handlar det istället om dynamiska, mindre svagheter i styrprecision, åkkomfort eller buller som resulterar i poängavdrag.

DE FLESTA TESTMOMENT är nu klara. Endast broms på torr asfalt återstår och efter åtta timmars selektiv benträning (på bromspedalen) visar resultaten av denna sista disciplin att med 34,2, 34,6 och 34,8 meter har vi hittat bromsvinnarna: Michelin, Goodyear och Pirelli.

Sedan följer mittfältet med bromssträckor på 35 till 35,7 meter: Continental, Hankook, Dunlop och Maxxis och först därefter Falken med 36,4 samt Vredestein och Toyo med 36,9 och 37,2 meter. Totalt ganska hyggliga värden.

NOGA. Före och efter körningarna mäts Shore-värdet på varje däck.

SÅ VEM VANN matchen totalt sett?

Klar vinnare den här gången är nya Michelin PS4 för sina mycket balanserade egenskaper både på torrt och vått underlag – i kombination med korta bromssträckor och utmärkt oöverträffad körsäkerhet. Enda frågetecknet står för däckets livslängd.

På andra plats: Pirellis nya P Zero som övertygar, speciellt med dess fina kördynamik och precision i torra kurvor. Vid bromsning på våt vägbana och samt vid vattenplaning tappar dock däcket en aning och förlorar värdefulla poäng.

Så till Continental vars sportiga föregångare (Conti 5) nu fått en kompetent efterträdare i Continental 6. Ett däck som visar att kompromisser på hög nivå kan fungera – med resultatet hög komfort och synnerligen lågt rullmotstånd.

LÄTTRULLADE OCH förbrukningsekonomiska visar även Hankook och Falken att de till och med betygsmässigt kan hamna före fjolårssegraren Goodyear, vars mindre brist i broms på våt vägbana drar ner helhetsintrycket en smula.

När det gäller Toyo, Vredestein och Dunlop samt prisvärda Maxxis kan dessa däck endast delvis möta förarnas höga krav. De når alltså inte fram till toppbetygen men är samtliga trots allt klart godkända.

BETYG

		MICHELIN PILOT SPORT 4	PIRELLI P ZERO	CONTINENTAL PREMIUMCONTACT 6
TESTFAKTA				
Cirkapris (dackonline.se)		1 980:-	1 640:-	1 770:-
Dimension		245/45 R18	245/45 R18	245/45 R18
Hastighetsindex		100 Y	100 Y	100 Y
Tillverkningsland		Tyskland	Italien	Rumänien
PÅ VÅT VÄG				
Bromssträcka	40 %	10	7	9
Sidogrepp	15 %	10	10	7
Handlingbana på tid	15 %	10	9	8
Handlingbana subjektivt	15%	9	10	8
Vattenplaning rakt fram	5 %	8	8	8
Vattenplaning kurva	10 %	7	7	6
VIKTAT DELBETYG		**9,5**	**8,3**	**8,1**
PÅ TORR VÄG				
Bromssträcka	40 %	10	10	9
Slalom, grepp	10 %	10	10	9
Styrreaktion	10 %	9	10	8
Handlingbana på tid	15 %	10	10	8
Handlingbana subjektiv	15 %	10	9	9
Rullkomfort/ljudnivå	10 %	9	10	9
VIKTAT DELBETYG		**9,8**	**9,9**	**8,8**
MILJÖ				
Rullmotstånd	70 %	6	7	10
Däckljud	30 %	10	7	7
VIKTAT DELBETYG		7,2	7,0	9,1
TOTALT		**9,4**	**8,8**	**8,4**
BETYG		★★★★★	★★★★½	★★★★
		1	**2**	**3**

I detta test viktas de olika delarna av testet så här: Våt asfalt 50 procent, torr asfalt 40 procent och miljö 10 procent. Däckens hastighetsindex i testet – samtliga däck har index 100 Y (max 300 km/h) utom Maxxis som är märkt med index W (max 270 km/h).

Priserna är hämtade från däckonline.se.

+ Utmärkt dynamik och prestanda både på våt och torr vägbana. Mycket lättberäknad och precis aktion, utan svagheter.

– Små svagheter vid vattenplaning i kurva.

+ Mycket exakt på torr väg samt hög säkerhet. Angenäm kurvkomfort samt hög styrprecision.

– Små svagheter i broms samt förhöjd ljudnivå på våt vägbana.

+ Lättkontrollerat uppförande, komfortabelt med säkra understyrningstendenser. Homogena egenskaper på generell hög nivå.

– Svaghet i sidogrepp på vår vägbana, utpräglad understyrning.

HANKOOK VENTUS S1 EVD	FALKEN AZENIS FKS10	GOODYEAR EAGLE F1 ASYMMETRIC 3	TOYO PROXES SPORT	VREDESTEIN ULTRAC SATIN	DUNLOP SPORT MAXX RT 2	MAXXIS PREMITRA HPS
1 400:-	1 310:-	1 550:-	1 460:-	1 590:-	1 560:-	1 200:-
245/45 R18	245/45 R18	245/45 R18	245/45 R18	245/45 R18	245/45 R18	245/45 R18
100 Y	100 Y	100 Y	100 Y	100 Y	100 Y	100 W
Ungern	Japan	Tyskland	Japan	Nederländerna	Tyskland	Kina
8	9	6	8	9	6	6
8	9	8	6	7	7	7
9	8	7	6	6	8	7
8	8	8	8	7	8	7
8	8	8	10	7	7	8
10	9	8	7	7	9	7
8,4	**8,7**	**7,1**	**7,4**	**7,7**	**7,1**	**6,7**
9	8	10	7	8	9	8
8	7	9	9	9	8	7
8	7	9	10	7	9	6
8	8	8	10	9	8	8
8	7	8	9	7	8	7
9	8	8	8	7	7	6
8,5	**7,7**	**9,0**	**8,4**	**7,8**	**8,4**	**7,4**
5	5	7	6	7	7	6
10	10	10	10	7	7	7
6,5	6,5	7,9	7,2	7,0	7,0	6,3
8,2	**8,0**	**7,9**	7,8	**7,7**	**7,6**	**6,9**
★★★★	★★★½	★★★½	★★★	★★★	★★★	★★½
4	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
+ Hamonisk och moget, egenskapmässigt utan särpräglade styrkor eller svagheter, angenämt låg ljudnivå. – Saknar helt sportig karaktär.	+ Kort bromssträcka och övertygande säkra köregenskaper på våt vägbana. Bra rullkomfort. – Lite trög styrrespons, särskilt vid filbyte på torr vägbana.	+ Stabilt och lättkontrollerat både på våt och torr vägbana. Kort bromssträcka på torr väg. Mycket lättrullat. – Svagheter i broms på våt vägbana. Aningen oförutsägbart i handling på våt bana.	+ Säkert och riktningstabilt i broms på våt vägbana. Exakt och reaktionssnabbt med högt kurvgrepp på torr vägbana. – Svagheter i kurvgrepp på våt vägbana samt vid broms på torrt.	+ På en lite lägre nivå. Bra resultat på torr vägbana. Förlåtande, lätt behärskat uppträdande med säkra bromsegenskaper. – Föga sportigt, lite trög styrreaktion. Utpräglad understyrning, svagheter i vattenplaning.	+ Aktiva egenskaper speciellt på torr vägbana, spontan styrrespons och god styrprecision. – Långa bromssträckor, svag kurvtagning och understyrning i vått. Kasar vid stora styrutslag.	+ Jämna, bra bromsresultat på torr vägbana. Kraftig men ändå lätt kontrollerbar understyrning på våt vägbana. – Ojämnt och inexakt uppförande på torr vägbana. Långa bromssträckor samt kraftig understyrning i vått. Hög ljudnivå.

Genèvedrömmar

En bilmässa handlar om drömmar. Det kan vara häftiga bilar, nostalgiska bilar och det kan vara drömmar om en framtid där den personliga mobiliteten tillåts finnas kvar. Årets bilmässa i Genève gav utrymme för alla dessa drömmar.

TEXT & FOTO: STEFAN NILSSON

DS

DS7 Crossback är en laddhybrid i suv-version med mycket avancerade tekniska lösningar och DS-design. DS är numera ett eget varumärke inom PSA, (Peugeot-Citroën-koncernen)

AUDI

Audi A5 g-tron sätter en ny standard när det gäller biogasbilar. Den har en räckvidd på mer än 50 mil på enbart gas och är byggd som en coupé för långfärder. I bakgrunden syns koncept-suven Q8

LEXUS

Lexus LS500h är en syndigt svart och extremt lyxig GT-bil med hybridteknik, enorma prestanda och en avancerad drivlina. Världspremiär i Genève.

TOYOTA

Toyota i-TRIL är tänkt som en kompakt tresitsig elbil för morgondagens större städer. Naturligtvis marknadsförs den med glada, dansande ungdomar som tänkta köpare.

BRABUS

Än är inte den brutala lyxiga terrängbilen död. Brabus har höjt Mercedes G-klass och petat in en bensin-åtta på 550 hk. Någon konstaterar glatt att den till och med har lampor på taket.

KIA PLUG-IN

Kia Optima som laddhybrid i kombiversion kan bli en riktig hit på tjänstebilsmarknaden.

HYUNDAI PLUG-IN

Hyundai breddar sitt ionic-program med en halvkombi som laddhybrid. En tuff konkurrent till både VW Passat GTE och Kias laddhybrid.

MERCEDES

Mercedes-AMG Concept GT stod för mässsans kromchock, om nu uttrycket tillåts. Max glitter, max lyx och max hästkrafter som ger en föraning om kommande tekniklösningar.

MORGAN

Två bilar som garanterat sticker ut i mängden är Morgans Threewheeler. Den finns med elmotor eller förbränningsmotor, som dock är modernare än den som satt i den Morgan som Peter Sellers körde i filmen "Oh, vilket party".

SUBARU

Den ser snäll ut, nya Subaru XV, särskilt med babyblå lack, men den är en tuffing med permanent fyrhjulsdrivning och en härligt morrande boxerfyra.

Husbil

fr **449:-**/pers*

Enkel resa inkl 1 pers

Missa inte Europas alla guldkorn!

Med våra 7 svenska färjelinjer tar vi er billigt och bekvämt på en roadtrip till Danmark, Tyskland, Polen, Lettland eller vidare ut i Europa.

Boka på stenaline.se eller ring 0770-57 57 00

*Prisexempel gäller Trelleborg-Sassnitz enkel väg för 1 pers inkl husbil/husvagn. Extra person i bilen från 114:-.
Priser för övriga destinationer/fordon se stenaline.se. Begränsat antal platser. Bokningsavgift tillkommer vid personlig service.

Stena Line

Andra generationen av Volvo XC60

Volvo XC60 generation 2 hade världspremiär på årets bilmässa i Genève. Kort beskrivet är bilen en något mindre XC90 med tydliga drag av storebror både interiört och exteriört.

FOTO: STEFAN NILSSON

VÄRLDSPREMIÄR. Det är dags för generation två av Volvos viktiga XC60 och bilen mötte världspressen på bilmässan i Genève.

Högra bilden: Förarmiljön och interiören i nya XC60 har tydliga drag av storebror XC90. Det handlar bland annat om instrumenteringen som kan varieras samt touch-kontroller på mittpanelen.

VOLVO HAR EN TRADITION av att hålla hög standard när det gäller ergonomin runt föraren och nya XC60 lever upp till den traditionen med en vidareutveckling som handlar om interaktionen mellan bil och förare. Det är touch-paneler istället för strömbrytare och det är bildskärmar i stället för instrumentklockor – allt för att ge föraren större möjlighet att skapa den förarmiljö som önskas. Det handlar också om marknadsledande förarstödssystem som ska ge maximal säkerhet.

Det går bra för Volvo just nu, 534 000 sålda bilar under 2016 vilket är det tredje året på raken med rekordförsäljning. Vinsten ökade samtidigt med 66 procent.

Volvo betraktar sig som en tillverkare av premiumbilar, vilket i praktiken betyder att de konkurrerar med Mercedes, BMW, Audi, Lexus med flera och de står sig bra även i den konkurrensen. Enligt Volvo var förra modellen av XC60 den mest sålda mellanstora suven bland premiumbilarna. Idag står Volvos försäljning av just suvar för mer än halva försäljningen.

NYA XC60 KOMMER ATT följas av en S60, en V60 och en V60 CC. Volvo säger också att första helelektriska bilen kommer att lanseras 2019 och att man till 2025 kommer att ha en miljon elektrifierade bilar levererade. Målet är också att ingen ska dö eller skadas allvarligt i en ny Volvo från och med 2020.

När det gäller drivlinan i nya XC60 blir det inga överraskningar och bilen kommer att börja tillverkas redan om några veckor. Orderböckerna öppna vecka 15 och priset på instegsmodellen, T5 Momentum med 254 hästkrafters bensinmotor och fyrhjulsdrivning, blir 422 900 kronor. Den modell som Volvo förväntar sig ska säljas allra mest är D4 Momentum med 190 hästkrafter och fyrhjulsdrivning. Den kommer att kosta 435 900 kronor. **STEFAN NILSSON**

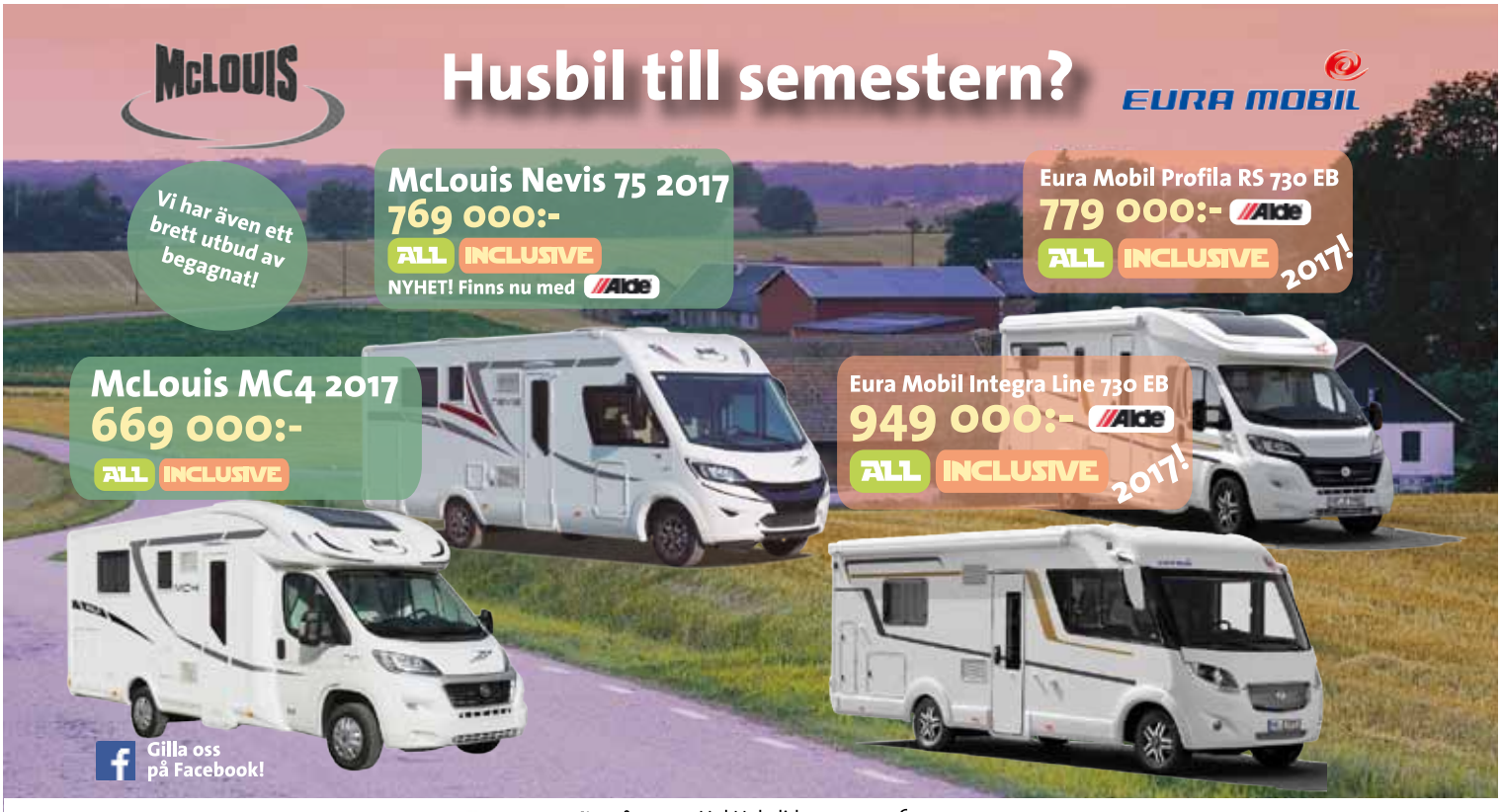

Omsorg in i minsta detalj

Vi har skyddat och vårdat bilar i mer än 40 år. Vi var först i världen med lackkonservering och har genom åren utvecklat nya smarta behandlingar som t ex skyddar bilklädseln, gör sikten bättre och får din bil att kännas som ny år efter år.
På Ditec Bilvårdscenter finns erfarna certifierade fackmän som sätter en ära i att ta hand om både dig och din bil på bästa sätt. Oavsett om du vill ge den en total makeover eller bara en ömsint biltvätt.

för att du din bil
DITEC®
Bilvård

Du hittar ditt närmaste Ditec Bilvårdscenter på ditec.se

FOTO: CENNETH SPARBY

FÄRJA. Stig Andersson kör Hållöfärjan från Smögen.

MATSÄCK. Läcker lunch i lä för vinden.

SMÖGEN. Gösta Karlsson lockar med havskräftor.

STENLANDSKAP. Bohusgraniten dominerar på Malmön.

KUSTNÄRA. Soteleden bjuder på vilsam vandring längs havet.

Med lätt packning längs Soteleden – en pärla i Bohuslän

Vandra lätt och ledigt längs Soteleden i Bohuslän. För här får du bagaget levererat när du väl kommer fram efter dagens etapp. Ett anrikt hafvsbad, klassiskt pensionat och en karg fyrplats svarar för login.

Granit och klippor i mängd möter på Bohus-Malmön, strax söder om Kungshamn och Smögen. Vi har just anlänt för att under tre dagar kustvandra i klassiska Bohuslän med ett vilt västerhav i blickfång. En vandring fritt från frystorkat och tält, och med förbokat vandringspaket där arrangören transporterar bagaget mellan logiplatserna.

Vandringen följer Soteledens slingrande sträckning – en drygt sex mil lång led, uppdelad på ett 20-tal olika etapper – och några andra lokala småleder.

Vi gör som många andra och följer trenden att vandra färre dagar och mer bekvämt. Numera lockar ju både lokala turistråd och arrangörer med färdiga paket, där det mesta är inkluderat.

Visst är det praktiskt och bekvämt. Du kommer lagom till middag den första kvällen, där både kartor och ledinformation väntar på rummet. Och efter frukost är det bara att vandra vidare, med ett stadigt lunchpaket som hotellet grejar.

DET ÄR FÖRSTA VECKAN i juni och solen står högt även fast klockan är närmare åtta på kvällen. På BohusMalmöns pensionat vankas stekt kummel med smörig vitvinssås och len potatispuré till middag. Efter en smaskig chokladkaka till dessert tipsar värdparet Patrik Larsson och Gunilla Jacobsson oss om att vandra ut på det öborna kallar Draget, allra längst ut på sydspetsen.

– Passa på att kolla graniten i solnedgången, säger Patrik och visar på kartan vart vi ska gå.

– Missa heller inte att kolla de gamla stenbrotten. För här pågick intensiv brytning ända fram till slutet av 1970-talet.

Ute på Draget är det hela havet stormar, med en nordvästvind som piskar vågorna till skum. Det sällsamma granitlandskapet, där sommargrönskan lyser i klippskrevorna, får oss att stå en lång stund och bara njuta. För visst är det mäktigt att skåda stenmosaiken, med ett vindpinat hav som inramning.

TIDIGT NÄSTA MORGON knallar vi längs kuststigen till färjan, en drygt tio kilometer lång vandringsled. Det blåser minst lika friskt som under gårdagen – men solen skiner och värmer gott mellan vindbyarna. Leden följer strandlinjen från Kattesand till Kalven. Tidvis liknar miljön här mer Medelhavet, med sandstränder, solvarma släta klippor och träd som sträcker sig nästan ända ner till havet.

I lä för vinden njuter vi av kaffe ur termos och nybakad kanelbulle. Det blir också läge för det första försommardoppet i ett rätt kallt hav. Tolv grader enligt termometern.

Efter en kort tur med färjan över till fastlandet fortsätter Soteleden mot Kungshamn och Smögen. En 15 kilometer lång vandring, som bjuder på både skira lövskogar och klippig kust. Så här i försommartid är det ytterst lugnt längs leden. Några lojt betande får och hästar vid Örns camping och ett äldre par som njuter i solstolarna utanför sin husbil är de enda levande tecknen.

LEDEN SLINGRAR SIG över branta bergsknallar och ängsmarker i full blom. Stugorna skriker av snickarglädje och de gamla faluröda fiskebodarna fullbordar harmonin. Vid några tillfällen viker vi av från själva stigen för att söka oss fram genom smala raviner och klippor som lockar till klättring.

På väg till nattlogin på anrika Smögens Hafvsbad stöter vi av en slump på några andra Soteledsvandrare. Helena Thorslund, Kerstin Rur och Inga-Britt Karlsson är tre kompisar som varje vår ger sig ut på en längre vandring eller cykeltur.

LITE MER OM SOTELEDEN

- Soteleden är en drygt sex mil lång vandringsled som sträcker sig runt delar av Smögenkusten i Sotenäs kommun.
- Det finns 20 olika etappsträckor och leden går längs skogs-, bergs- och havsmiljöer förbi Smögen, Kungshamn Bovallstrand, Ulebergshamn och Hunnebostrand. Ena stunden spanar du ut över den bohuslänska skärgården där det salta vattnet stänker upp mot klipporna, för att stunden senare befinna dig i trolska miljöer, där tall- och granskog blandas med lövträd, myrmarker och ljunghedar.
- Klipporna och bergen lämpar sig utmärkt för klättring.
- På Smögen finns även en ny vandringsled på Holländarberget.

www.soteleder.se

PANORAMAVY. Ramsvikslandets öppna landskap - som gjort för vandring.

VILSAMT. Camping med havskänsla nära Smögen.

DJURLIV. I Grosshamn på Ramsvikslandet strövar korna fritt.

FOTO: CENNETH SPARBY

GRÖNSKA. Örns camping har klart lantligt läge.

PAUS. Soteleden inbjuder till god långsamhet.

KLASSIKER. Brovakten Lars Olsborg vårdar ömsint klenod. Rollsens kylarprydnad kallas Spirit of Ecstasy.

PÅLÄGG. Kalles kaviar tillverkas i trakten.

LITE MER OM

ATT RESA DIT

• Åker du bil kör du E6:an mot Oslo för att sedan svänga av mot Kungshamn-Smögen.

Naturskön camping

• Längs Soteleden ligger det också campingplatser med klart havsnära läge. Väljer du att ordna din egen vandring och ta med husbil, husvagn och/eller tält finns flera goda alternativ, bland annat Örns camping samt campingplatserna i Johannesvik, Wiggersvik, Sotenäs och Ramsvik. www.camping.se

Vandringspaket för den bekväme

• Arrangören "Vandra utan packning" i Bohuslän erbjuder vandringspaket från en dag upp till en vecka, och då ingår helpension och boende i dubbelrum. www.vandrautan-packning.se

– Det här är sjunde året i rad, och vi satsar på lätt packning, bekvämt boende och god mat, säger Helena och ler. De kommande dagarna väntar Ramsvikslandet, Hunnebostrand och Bohus Malmön. Och precis som för oss så får de bagaget transporterat mellan logiplatserna.

SMÖGENS HAFVSBAD invigdes år 1900 och var en kuranstalt för dåtidens "jet-set". Här umgicks idel ädel adel med skådespelare, författare och musiker som reste hit för att "rekreera sig efter vinterns intellektuella ansträngningar". Nu har de åtta rummen vuxit till drygt 70, men kurortskänslan lever och frodas i den gamla delen. Vi blir skrubbade med både tång och grovsalt före middagen, för att sedan vila ut i varsin solstol på verandan.

Ramsvikslandet nästa – ett av Bohusläns mest välbesökta naturreservat. Efter frukost åker vi taxi till Sote kanal, den farled som grävdes av nödhjälpsarbetare på 1930-talet och som skiljer den tidigare halvön från Sotenäset. Den närmare fem kilometer långa kanalen invigdes 1935 av kronprinsparet Gustaf Adolf och Louise, och har med åren blivit något av bohuskustens E6:a för fritidsbåtar.

> "Folk ska ju uppleva hela Bokuslän på knappt en vecka, och då får Hållö ju inte många timmar."

Lars Oldborn ser till att båttrafiken flyter smidigt vid den lilla svängbron över farleden. Han berättar att det under juli är närmare tusen fritidsbåtar som passerar dagligen.

– Så visst blir det en hel del broöppningar, säger han och skrattar.

DENNA DAG ÄR BETYDLIGT lugnare och Lars får lite tid att putsa på sin elfenbensvita Rolls Royce från 1956. Bilen är en glänsande skönhet som körs några veckor varje sommar.

Ramsvikslandets karga och storslagna landskap är en dröm för vandrare, med vidsträckta ljunghedar, myrmarker och ett klipplandskap som snarare för tankarna till Irland och Skottland. Allra häftigast är Soteledens sträckning från Tångevik i norr ner till Grosshamn, där fågelskådarna samlas för att spana på exempelvis havsörn.

SENT PÅ EFTERMIDDAGEN får vi skjuts tillbaka till Smögen för en båtfärd till vandringens mest udda boende – en gammal radiopejlstation vid Hållö fyrplats.

Turen med Hållöfärjan och skepparen Stig Andersson är en upplevelse i sig. Han har kört turister ut till Hållö i mer än 30 år, och varvar turerna med yrkesfiske.

– 15 turer per dag blir det under högsäsong, och det tar exakt elva minuter från Smögenbryggan, säger Stig och konstaterar

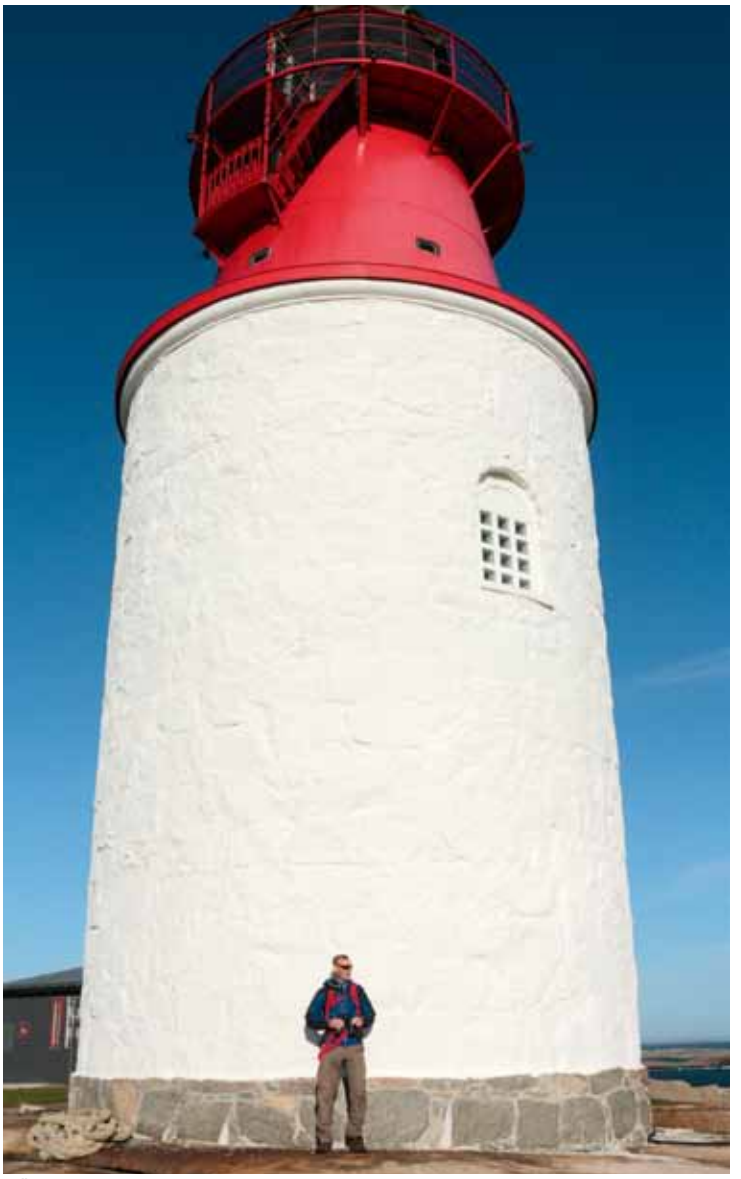

MÄKTIG. Hållö fyrplats är en k-märkt skönhet utanför Smögen.

i samma andetag att turisterna stressar för mycket i dag.

– Folk ska ju uppleva hela Bohuslän på knappt en vecka, och då får Hållö inte många timmar, hojtar Stig till oss när vi kliver av båten för den avslutande övernattningen.

HÅLLÖ ÄR NATURRESERVAT, med mysigt vandrarhem och imponerande fyr. Ön är inte stor – en kilometer lång och 500 meter som bredast.

Och visst blir den avslutande middagen på glasverandan en njutning, där vi som enda gäster skådar både solnedgång och månuppgång inom loppet av en timme. När vinden mojnat framåt midnatt tar vi sedan en fullmånepromenad, med fyren tryggt vakande över oss.

CENNETH SPARBY

KARGT. Ramsvikslandets öppna kustlandskap.

BILRETUR
Miljöklok Bilåtervinning
Bilproducenternas samarbetspartner
Mottagningssystem
för uttjänta bilar
www.bilretur.se
För ökad återvinning!

FOTO: STEFAN NILSSON

FULL TANK. Prius PHV är ett typiskt sladdbarn.

RIKTIG URLADDNING. Ökad räckvidd på eldrift och en bensinförbrukning på historiskt låga 1,0 l/100 km ska hjälpa Toyota Prius PHV att lägga konkurrerande laddhybrider bakom sig.

Toyotas kraftsamling

Med nya Prius PHV möter Toyota den tuffare konkurrensen bland laddhybrider. Generös räckvidd på el, hög komfort och snål bensinmotor gör bilen högintressant för dem som kan göra avkall på ett par saker.

FÖR FÖRSTA GÅNGEN erbjuds en laddhybrid med en deklarerad förbrukning på 1,0 l/100 km. Det motsvarar alltså en deciliter per mil, åtminstone i laboratoriet, vilket är en historiskt låg siffra för Toyota Prius PHV. Hur snål den är i verkligheten beror till stor del på körvanorna. Den som mest kör sträckor upp till fyra, fem mil och har möjlighet till egen laddning kan bli en sällsynt gäst på mackarna.

Tidigare har det varit små skillnader i utseendet mellan den vanliga Prius-hybriden och -laddhybriden. Numera känns den senare enkelt igen på horisontella ljusarrangemang både fram och bak.

Invändigt är det gott om utrymmen fram och med bekväma stolar är det lätt att trivas. I baksätet passar passagerare upp till medellängd bäst, annars blir takhöjden för låg. Någon mittplats finns det inte då ett större batteri hade högre prioritet. Bagagerummet mäter 360 liter, men är förhållandevis långgrunt.

Toyota har arbetat särskilt med el-egenskaperna i utvecklingen av bilen. Jämfört med föregångaren har batteriet dubbelt så stor kapacitet – 8,8 kWh mot 4,4 – och med en vikt på 120 kg är batteriet omkring 50 procent tyngre än tidigare.

En annan förbättring är laddtiden som med en laddbox ligger på två timmar medan ett vanligt vägguttag ger en laddtid på strax över tre timmar. Dessutom har batteriet fått en särskild värmare som går igång vid temperaturer under fem plusgrader, under förutsättning att bilen är kopplad till elnätet.

SOM TILLVAL ERBJUDS Prius PHV med solceller på taket. De laddar ett särskilt batteri och skickar vidare energin stötvis till det stora batteriet. Taket kostar 18 000 kronor, men ger omkring fem kilometer körsträcka per dag på våra breddgrader.

Prestanda på el har förbättrats tack vare dubbla elmotorer som ger 83 procent mer i effekt än på förra modellen. Bilen går också att köra på el upp till 135 km/h – en ökning med 50 km/h. Tillsammans med den bättre räckvidden övertygar Prius PHV som laddhybrid. Långa sträckor går att köra utan lokala utsläpp, och när bensinmotorn går igång är den snål med dropparna. Bilen är därtill både komfortabel och angenäm att köra.

PRISERNA BÖRJAR PÅ 377 900 kronor för volymversionen Active, exklusive den statliga premien på 20 000 kronor. Det är en ansenlig summa pengar för en bil, men egentligen är Prius PHV mest intressant som tjänstebil. Med ett förmånsvärde på strax över tusenlappen är det här något av en ekonomisk tjänstebilsdröm.

GUSTAV LILJEBERG

KORTFAKTA

TOYOTA PRIUS PHV

Pris: 377 900 kr.

Motor: 4 cyl, bensin, 1 798 cm^3, permanent magnetsynkronmotor.

Effekt: 90 kW/122 hk (systemeffekt).

Prestanda: Toppfart 162 km/h, 0–100 km/h: 11,1 sek.

Max vridmoment: 142 Nm bensinmotor, elmotorer ej fastställt.

Längd/bredd/höjd/axelavstånd: 464,5/176/147/270 cm.

Tjänstevikt/max last/släp: 1 530–1 550/305–325/0 kg.

Garantier: Nybil 3 år/10 000 mil. Hybridgaranti 5 år/10 000 mil. Lack 3 år. Vägassistans 3 år. Rostskydd 12 år.

Förbrukning blandad körning: 1,0 l/100 km.

CO_2-utsläpp: 22 g CO_2/km.

- Autobroms
- ~~Alkolås~~

\+ Komfort
Räckvidd på el

– Dragkrok ej möjlig

Gilla bilen

WWW.GILLABILEN.SE

gilla oss på | facebook

BIL Sweden

Vi marknadsför det mesta inom

Bilelektriska, A/C och Dieselreservdelar

YOUREX®

BILELEKTRISKA RESERVDELAR

för fordon, lastbilar, entreprenad och marina mm.

Vi säljer våra produkter över hela landet via bilelektriker, reservdelsbutiker och auktoriserade verkstäder.
På vår webbplats kan ni se vårt produktsortiment och söka i våra kataloger.

Tel 08-735 81 60 www.yourex.se Fax 08-27 87 67

Komplett sortiment

professional COLORMatic

FRÅN BY MOTIP DUPLI

KOMPLETT AVFETTNINGS-SORTIMENT I STÖRRE EMBALLAGE

Turtle WAX PRO

Vi har nu laddat lagret med allt från fyllmaskiner pre-fill, senaste inovationen på 2K-produkter, tekniska sprayer, fillers, rengöring, primer, underredsbehandling och mycket mer.

HÄMTA KATALOG PÅ WWW.HUZELLS.SE

Vi erbjuder ett komplett sortiment av produkter för rengöring, polering och vaxning. Många av våra produkter är miljömärkta med Svanen eller Bra Miljöval och flertalet är dessutom godkända av Kemikaliesvepet.

Huzells

I KARLSTAD SEDAN 1888

Vill du veta mer? Kontakta oss på info@huzells.se

FOTO: STEFAN NILSSON

HEMTAMT. Förfinade material och bekant struktur.

SVENSKFAVORIT. Efter fjolårets förstaplacering på den svenska bästsäljarlistan släpper Volkswagen en ansiktslyft Golf med stort självförtroende.

Golf förbättrad med varsam hand

Volkswagen har gått försiktigt fram vid ansiktslyftningen av storsäljaren Golf. Något annat hade varit en skräll, för varför ändra mycket på ett vinnande koncept? Bland nyheterna noteras förbättrade säkerhetssystem och en ny motor.

VAR 40:E SEKUND rullar det ut en ny Golf från någon av Volkswagens produktionslinor – modellen tillverkas vid fem anläggningar i fyra länder. Sedan starten 1974 har det sålts hisnande 33 miljoner exemplar, varav 446 000 i Sverige. I fjol var Golf för övrigt den mest sålda bilmodellen på den svenska marknaden.

Allt i framgången är inte enbart ett starkt varumärke – även produkten måste leverera. Det här är en ovanligt genomarbetad, praktisk, trygg och komfortabel bil. Volkswagen har också sett till att erbjuda en bred palett av karosstyper och drivmedelsalternativ. I Sverige har försäljningen delat sig på 45 procent halvkombi, 45 procent kombi och 10 procent Sportsvan (som inte ansiktslyfts).

DET KRÄVS ETT TRÄNAT ÖGA för att avslöja en uppgraderad Golf. Utvändigt kan den initierade bland annat notera en ny främre stötfångare och bakljus av led-typ. Desto viktigare är förändringarna under skalet. Autobromssystemet känner nu igen fotgängare, bilen går dessutom att få med Emergency Assist som på ett säkert sätt bromsar bilen till stillastående om föraren tappar medvetandet. Ett annat tillval är Trailer Assist som hjälper till vid backning med släp, en finess som letat sig ner från Passat.

Invändigt fortsätter de diskreta ändringarna. Ett tränat öga – eller känsliga fingertoppar – noterar nya material. Nybilskunden har dessutom möjligheten att välja till en digital instrumentering samt ett nytt infotainmentsystem. Det senare har fått en större skärm samt ska gå att styra med handgester.

Motorprogrammet inleds med en 3-cylindrig bensinturbo på 1,0 liter och 110 hk, vilken känns igen sedan tidigare. Ett snäpp upp i bensinutbudet finns en 4-cylindrig, 1,5-litersmaskin på 150 hk, att jämföra med utgående motsvarigheten på 1,4 liter. Den större volymen ska tillsammans med diverse förbättringar ge en lägre förbrukning. En 130-hästarsversion dyker också upp inom kort.

NYA MOTORN GER ett mycket gott intryck vid provkörningen. Den mer än tillräckliga kraften finns tillgänglig inom ett brett register, maskinen upplevs också som mycket tyst och harmonisk. Som tillval finns en ny 7-växlad dubbelkopplingslåda, DSG, som ger snabba växlingar. Komforten och körkänslan imponerar, det är till och med svårt att hitta några större svagheter. Framgångsresan för Golf kan fortsätta.

GUSTAV LILJEBERG

KORTFAKTA

VOLKSWAGEN GOLF GT 1,5 TSI EVO DSG7

Pris: Ej fastställt. (Golf kostar från 199 900 kronor.)

Motor: Bensin, turbo, ACT aktiv cylinderavstängning, 1 498 cm^3.

Effekt: 110 kW/150 hk vid 5 000–6 000 varv/min.

Prestanda: Toppfart 216 km/h, 0–100 km/h: 8,3 sek.

Max vridmoment: 250 Nm vid 1 500–3 500 varv/min.

Längd/bredd/höjd/axelavstånd: 425,8/179,9/149,2/262,0 cm.

Tjänstevikt/max last/släp: 1 317/412–568 kg/ingen uppgift.

Garantier: Nybil 2 år. Vagnskada 3 år. Lack 3 år. Rostskydd 12 år. Vägassistans förlängs vid märkesservice.

Förbrukning blandad körning: 5,0–5,1 l/100 km.

CO_2-utsläpp: 114–116 g CO_2/km.

- Autobroms
- ~~Alkolås~~

+ Komfort
Motor
Få svaga punkter

– Börjar bli dyr
Något slätstruken
Garantier

LÅGT PRIS TILL ALLA!

MER SOPPA FÖR PENGARNA

Med våra 240 stationer finns vi alltid nära till hands om du behöver fylla på tanken till ett lågt pris. Mer soppa för pengarna helt enkelt!

Hitta din närmaste station på ingo.se eller ladda ner vår app

ingo

REALISM. I mini-z kör du med små radiostyrda bilar på bana. Karossen ska vara så verklighetstrogen som möjligt.

LEKFULLT. MHF-Ungdom-klubben Kungälvs Miniracing vill satsa på ungdomsverksamhet.

FOTO: DANIEL NIBE

MINI-Z-CUP. MHF-Ungdom Kungälvs Miniracing kör både klubbmästerskap i mini-z och arrangerar ibland, som här, deltävlingar i Sydvästcupen.

Nystartad klubb satsar på radiostyrd bilsport för ungdomar

MHF-Ungdom-klubben Kungälvs Miniracing har precis startat sin verksamhet. Klubben är inriktad på radiostyrd bilsport – mini-z och buggy.

– Vi vill satsa på ungdomar, säger ordförande Stephan Hansson.

MHF-UNGDOM KUNGÄLVS Miniracing drog i gång sin klubb i slutet av förra året. Klubben har riktat in sig på radiostyrd bilsport i form av mini-z och buggy.

– I mini-z kör man små radiostyrda bilar på bana. Man kör med flera bilar samtidigt på banan, lite som i racing. Den deltagare som kör flest varv på kortast tid vinner, förklarar Stephan Hansson.

Klubben kör också den radiostyrda bilsporten buggy.

– Buggydelen håller vi på och bygger upp. När vi kör buggy, då kör vi på en bana med hopp.

Stephan Hansson startade klubben tillsammans med några andra entusiaster.

– I Göteborg fanns det en klubb som hade en bana för mini-z. Men de fick sina lokalerna bokstavligen jämnade med marken, då det skulle byggas en ny trafikplats där, berättar Stephan Hansson.

KORTFAKTA

SÅ STARTAR NI EN MHF-UNGDOM-KLUBB

• För att starta en klubb krävs minst tre personer. Prata ihop er och bestäm vilka aktiviteter som blir klubbens verksamhet. Blanketten Stiftelseanmälan finns att ladda ner på mhf-ungdom.se. På hemsidan hittar du också mer information om hur du startar en klubb.

• Kontakta därefter förbundskansliet och berätta att ni håller på och startar en klubb. Du når MHF-Ungdoms kanslist Kim Fagerholm via e-post kim@mhf-ungdom.se eller på telefon 070-737 97 59.

– Då var vi några intresserade som ville fortsätta köra och därför drog vi i gång en ny klubb.

Hur kom det sig att du började köra radiostyrt?

– Det började med att jag flög radiostyrd helikopter. Senare upptäckte jag att den här klubben i Göteborg hade en inomhusbana för mini-z och en utomhusbana för buggy. Mini-z är litet och lätthanterligt, det är en bra sport att börja med, jag tycker att det är lagom för mig, säger Stephan Hansson.

Vad är tjusningen med mini-z?

– En del av tjusningen finns i tävlingsdelen, man måste nog tycka att det är roligt att tävla. Det är ganska mycket mekande med bilarna, därför är det bra om man gillar att meka eller kan tänka sig att lära sig, berättar Stephan Hansson.

– De flesta som kör har nog ett teknikintresse i botten.

MHF-Ungdom Kungälvs Miniracing satsar på ungdomsverksamhet.

– Vi håller på och drar i gång prova på-verksamhet för barn och ungdomar. En kväll i veckan har vi tänkt att vi ska ha öppet för yngre. Det är ett sätt att få in barn och ungdomar i klubben, säger han.

– Våra lokaler ligger i centrala Kungälv, vilket gör det lätt för ungdomarna att ta sig till oss på egen hand.

KLUBBEN SKA KÖPA IN bilar, batterier plus laddare till prova på-verksamheten, som tanken är att ungdomarna ska få låna. En mini-z-bil av enklare typ kostar från 1 600–1 700 kronor.

En gång i månaden har MHF-Ungdom Kungälvs Miniracing ett klubbmästerskap i mini-z.

– Det kör vi internt för våra medlemmar, förklarar Stephan Hansson.

KLUBBEN ÄR MED och tävlar i Sydvästcupen.

– Vi arrangerade en av deltävlingarna under mars, berättar han.

Under april kommer klubben visa upp sig på en stor hobbymässa i Säve.

– Tanken är att vi ska bygga upp en bana på plats, där vi låter besökarna provköra. Vi hoppas att vår medverkan ska ge många nya medlemmar, säger Stephan Hansson.

MARI HAGLUND

LENNANDIA

Lämna din bil i noggranna händer

Hos verkstäder som använder MRF:s symbol har vi rätt utrustning för att gå igenom din bil in i minsta detalj. Det är en av många orsaker till att vi kan säkra kvaliteten och ge dig garanti på service och våra reparationer.

MRF-verkstäderna, www.mrf.se/verkstad

I trygga händer

VÄLJ ALLTID EN KONTROLLERAD BILVERKSTAD

Det är bra att välja en bilverkstad som är kvalitetskontrollerad. KBV-verkstaden har anslutit sig frivilligt och följer konsumentlagstiftning samt branschens frivilliga överenskommelser om prisuppgift, leverans etc. I oanmälda stickprovskontroller granskar KBV kvaliteten på verkstadens arbete.

På vår hemsida **www.kbv.nu** kan du se vilka verkstäder som är ansluta till KBV och även tycka till om just din verkstad.

Kontrollerad Bilverkstad

www.kbv.nu

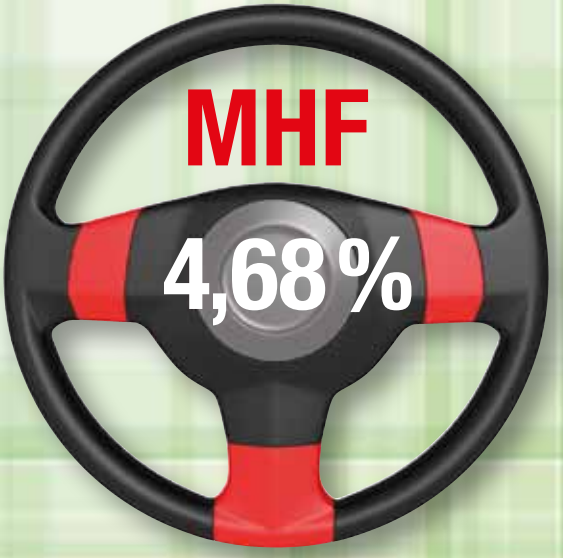

Varsågod, medlemslånet med extra förmånlig ränta för dig

Som medlem i MHF kan du låna från 20 000 upp till 350 000 kronor till en rörlig ränta på 4,68 procent. Välj själv om du vill bli av med dyra smålån, åka på drömresa eller renovera köket. Ingen säkerhet behövs och inga avgifter finns. Du kan när som helst lösa lånet utan extra kostnad.

Gör så här för att ansöka om medlemslån

- **Ring 0771-388 788** om du vill ha ett lånebesked direkt.
- **Logga in på Internetkontoret** (om du redan är SEB-kund).
- Besök **seb.se/medlemslan**.
- **Kom in på närmaste kontor** – du får besked och hjälp medan du väntar.

Kom ihåg att berätta att du är medlem i MHF.
Läs mer på **seb.se/medlemslan**

Aktuell medlemslåneränta är för närvarande 4,68 %. En kreditprövning görs alltid. Det får inte finnas några betalningsanmärkningar och lägsta årsinkomst är 190 000 kr. Om den rörliga årsräntan är 4,68 %, blir den effektiva räntan 4,78 % för ett annuitetslån på 100 000 kronor upplagt på 5 år (60 återbetalningstillfällen), utan upplåggningsavgift. Det totala beloppet att betala, vid oförändrad ränta blir 112 350 kronor och din månadskostnad blir 1 873 kronor. Årsränta per 2016-09-07.

SEB

UTESLÖTS UR KAMRATKRETSEN
FÖRMEDLAR EN KÄNSLA
HÅLLA PÅ HALSTER
VISDOMSORDET
HAR VINTERGATAN
DYNASTIER
DRA PÅ NÄR DET BLIR GRÖNT
ÄR DE SOM HAR SETT SIG OMKRING
DEN REJÄLA HOLMGÅNGEN
KROK FRÅN FÖRR
GÖRA OST
HINDRA
MISCHMASCHET
LÄROSATS
BRODERMÖRDARE I BIBELN
KNALLA
DEN BRISTANDE JÄMVIKTEN
BADADE I FONTÄN 1960
SALVA I LUMPEN
SAMLAR GNAGARE
SNÅLBLÄSTEN
KALLAS LAGENS LÅNGA ARM
ÄR VARNINGSSKYLT
SÄNKER NIVÅN
SKOPA
NÄMNDE
DELAR UT STRAFF TILL RATTFYLLERIST
I SÅDANA RESTES WIGWAMER
UPPSLAG
ACCEPTERAR ERBJUDANDE
EFTERSPANAR
FÖGA SPRIDD
BLIR VARDAGSMAT
BYGGER BÄVER
SKRIVER PÅ BLOCKET
EVA SOM VAR ETT SPRÅKRÖR
FÖR ORDNINGENS SKULL
STREJKA
UTOMJORDING PÅ FILM
KYLTS
SKUMMA
BILEN FRÅN KYSSLAND
SITTER PÅ MUGGEN
AVVECKLA FORDON
DEN GÅR PÅ LINA I BERGEN
SÖKER ANAKORET
SKRUVAT UPP
STÄNKER VATTEN
VAR POPPE
I ROM 1960
DEN ALLMÄNNA MENINGEN
TIVOLIN
DE ÄR IDEOLOGISKT ISOLERADE GRUPPER
KLÄMDES
I STIA
ÄR METALL DEL AV
KADAVER
DEN KAN BESTÅ AV ETT STICKORD
STÖRTSKURAR
DEN HAR FÖRARE HAND OM
BRUKAR DEN SOM FÅR ETT STRÖJOBB
HAFFA
GÅR GENOM TULLEN
EDER
ÄR DEN SOM TAR IN VATTEN
JAGAT IVÄG
TAR ÖM
GOLFAVGIFTEN
SPIKATS FAST
NICKEL
KALLAS VÅRT YTSKIKT
SKREV FLICKAN I HAVANNA
KOMMER NÄR MAN SLÅR EN SJUA
BUSKE
NATTADE
DE ÄR TILLFÄLLIGA BESÖKARE
DET KAN VARA HACK I HÄL
DÅLIG TRALL
LINDAS I KASTRULLEN
SLÄKTDRAG
TRYCKA HÅRT PÅ PEDAL
HÖRSAL
RYKTBAR DAM
LIGGER UNDER DÄCK
VAPENLÅS
DEN BEKÄMPAS MED HJÄLP AV RADAR
I MARIABÖN
KAN TÄCKA TAK
LIDER
STRYKAS UR SÖKTIMENTET
FÖRLEGAD
ÄR DET SOM TILLHÖR DIN FAMILJ
I SKRIVANDE STUND
ORD SOM SKRÄMMER
KÖR PÅ HANDEN
HÅLLS DET SOM TAPPAS
ERSÄTTER DIPLOMAT
STORLEK PÅ YTA
RIKSKAMP
SITTER INNE MED
DE TAR INTE EN DROPPE
DEN STICKER I SKOGSBACKEN
GJORDE FOLK UNDER LÅGSÄSONG
UNDERLAG FÖR ZLATAN

FOTO: TRANSPORTSTYRELSEN

LÖS KRYSSET OCH VINN!

▶ De fem först dragna lösningarna belönas med två bingolotter vardera. Skicka lösningen till: Motorföraren, Hammarby Fabriksväg 25, 120 30 Stockholm före 30/4, 2017. Märk kuvertet ”Krysset 3/17”.

▶ Namn.....

▶ Adress.....

▶ Postadress.....

Kör säkert med nya sommardäck. Varje dag.

Kom in till någon av våra 90 bilverkstäder så får du hjälp med sommardäcken. Vi kollar dem och skiftar däck åt dig. Behöver du nya sommardäck så har vi många att välja mellan till bra priser. Närmaste bilverkstad och hela vårt sortiment av både fälgar och däck hittar du på vår hemsida **okq8.se**.

Välkommen till oss!

Köp dina sommardäck hos oss!

OKQ8

Varje dag är en resa

Motorföraren i backspegeln

Försommaren 2000 hade nog de flesta kommit till sans vad gällde oron för millenniumbuggar där bilar och mikrovågsugnar plötsligt skulle sluta fungera. I Motorföraren nr 4/2000 blickade man framåt på framtidens drivmedel som bränsleceller. Vad som just hade dykt upp var hybrid- och elbilar. Både Toyota Prius samt Honda Insight provkördes.

Precis som för många andra var batteritekniken i de här bilarna ny och därför skrevs ofta felaktigt ”Nickelmetallhybrid” i stället för batteritypens rätta namn: Nickel-metallhydrid (NiMH).

I tidningen gick även att läsa om motorrenoveringar med hjälp av Coca-Cola och en heldag för trafiknykterhet i Eksjö som bjöd på en realistisk uppvisning.

TEXT: MIKAEL LINDBERG

Omslag

Omslagsfotot till Motorföraren är taget med månen i förgrunden med en månlandare samt en vacker, blågrön planet i bakgrunden – jorden. Tidningen handlar naturligtvis den här gången om framtidens gröna bränslen med miljö- och elbilar i fokus. Apollo 11, som tog de första människorna till månen, hade redan år 1969 fungerande bränsleceller för elförbrukningen.

Som kuriosa kan nämnas att själva landningsmodulen på bilden inte var utrustad med några bränsleceller. Istället användes engångsbatterier av silveroxid som gav 28–32 volt. Den typen hittar vi idag i så kallade knappcellsbatterier i exempelvis nyckeltranspondrar till bilar.

Tre stycken bränsleceller gick däremot att hitta i servicemodulen, alltså den del som satt ihop med kommandomodulen (rymdkapseln) som cirklade runt månen. De här bränslecellerna försåg kommandomodulen med 30 volt likström och gav vardera 1,4 kW. Precis som reportaget berättar, var det enda utsläppet rent vatten som kunde användas av astronauterna.

Mycket enkelt förklarat ger en bränslecell omkring en volt så länge den matas med vät- och syrgas genom en elektrolyt via två elektroder. Genom att koppla ihop flera celler till en större, ökar spänningen. Elektriciteten från bränslecellen lagras sedan i batterier som kan driva exempelvis en elmotor i en bil.

Det skulle dröja ända till 2014 innan den första bränslecellsbilen – Toyota Mirai – tillverkades i nog med exemplar för att nå marknaden i Japan. Från sommaren 2016 kunde ett mindre antal av dem köpas i Sverige.

Det flaggades även om dieselskatt och höjda skrotningspremier. Den som svarade på frågorna var dåvarande miljöministern Kjell Larsson som inte vågade ha någon uppfattning om någon ytterligare höjning av dieselskatten. Däremot kunde han tänka sig att i princip kunna sänka den om partikelutsläppen försvann. Som exempel angav Motorföraren då Peugeot 607 som precis lanserats med partikelfilter.

Motorföraren träffade även Marianne som på eget bevåg stoppade en rattfyllerist i Malå. En sak var säker – hon skulle inte tveka att göra om det.

Trafiknyktert i Eksjö

En dramatisk insatsövning av Räddningstjänsten visade publiken hur det går till att hjälpa skadade vid en trafikolycka. I övningen hade en ”rattfull” kört in i en annan bil.

Den lärorika övningen var bara en del i Trafiknykterhetens dag i Eksjö, som förmodligen var den första i landet. Under dagen kunde besökarna även se unga motocross-grabbar göra uppvisningar, eller prova på att hänga i bältena på en Saab som lyftes upp.

Ett av de starkare inslagen var teatergruppen Katastrofs drama om en ung tjej som tvingats dricka alkohol. Detta för att få vara med i ett tjejgäng. Det hela slutade med hennes död, och kring kistan stod sedan gänget – ångerfyllda och skyllde på varandra.

Vi provar Toyota Prius

Motorföraren provkörde det allra första exemplaret av Toyota Prius som kom till Sverige. Hybridtekniken och den avancerade växellådan beskrevs i detalj och intrycket var att bilen upplevdes som lättkörd.

Bensinmotorn levererade 72 hästkrafter och den tvärställda elmotorn gav 45. Den deklarerade förbrukningen angavs till 5,0 l/100 km, vilket var hälften mot en bensinbil i samma storleksklass.

Coca-Cola vid renovering

Det finns många märkliga tips vid motorrenoveringar. Ett av de bättre var Ulf Skantz användande av Coca-Cola för att lossa kärvande motorer. Drickan hälldes ner i tändstiftshålen och fick verka i ett dygn eller mer. Det var fosforsyran i läsken som fick kolvarna att släppa från cylinderväggarna.

Coca-Colas informationsavdelning kommenterade att de inte hade något emot användandet av drycken för att få liv i gamla motorer, men föredrog hellre att folk drack läsken.

Ulf gav också ett råd till läsarna i reportaget:

– Häll inte Coca-Cola i motorn om bilen inte vill starta på morgonen. Ladda batteriet i stället.

VINNARE KRYSSET NR 2

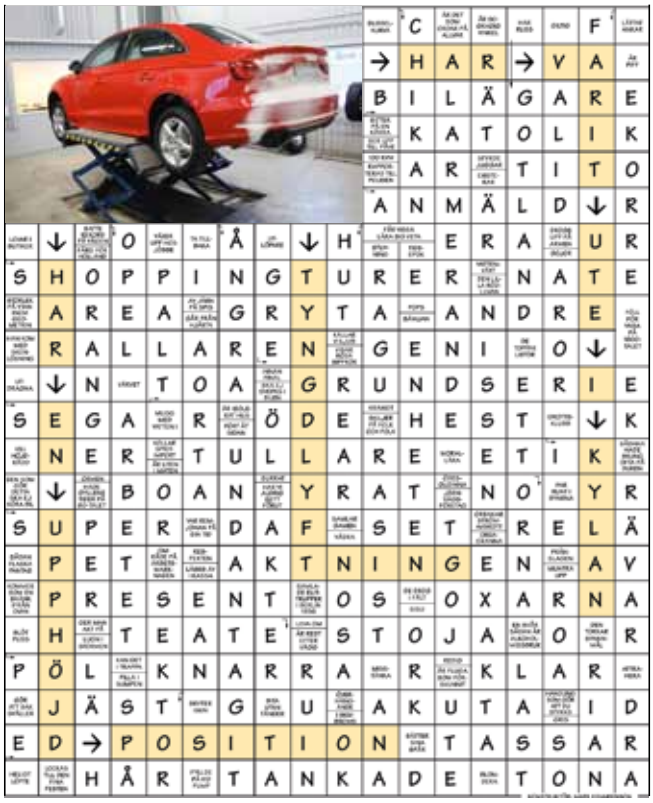

► Gratulerar till fem nya vinnare! Två bingolotter vardera är vinsten. Lycka till!

Siv Johansson, Mariestad

Rune Flink, Rinkaby

Göran Bergh, Oskarshamn

Solveig Jansson, Karlstad

Hans Hansson, Granbergsdal

Rätt svar bil- & trafikfrågor

1C. Så här står det i Trafikförordningen kapitel 3 §12 a:

"Vid färd med cykel får barn till och med det år de fyller åtta år använda gångbana om cykelbana saknas."

För övriga är det alltid förbjudet att cykla på en trottoar eller gångbana. Att leda cykeln där är däremot tillåtet.

2B. På gågatan och gångfartsområdet är gående prioriterade. Det betyder att man inte får cykla fortare än gående och måste dessutom väja för gående där.

3A. Så här står det i Trafikförordningen kapitel 3 §6:

"Cyklar och tvåhjuliga mopeder klass II ska vid färd på väg föras på cykelbana om sådan finns.

Om särskild försiktighet iakttas får dock

1. cyklande och förare av tvåhjuliga mopeder klass II använda körbanan även om det finns en cykelbana när det är lämpligare med hänsyn till färdmålets läge, och

2. cyklar med fler än två hjul eller en cykel som drar en cykelkärra eller en cykel som har en sidvagn, utöver vad som framgår av 1, föras på körbanan även om det finns en cykelbana om det är lämpligare med hänsyn till fordonets bredd.

Om särskild försiktighet iakttas får trehjuliga mopeder klass II föras på en cykelbana med ringa trafik och tillräcklig bredd."

TORGET: RADANNONSER

SÄLJES

RENAULT 12 KOMBI, -78. Välutrustad i bra skick. Uppställd sedan 2011. Tel: 070–585 23 10. E-post: lars.asker@telia.com

TAKBOX DAILY. Vit, bredd 85 cm. 90-tal, lastbågar, takräcke och lås. Pris: 1 000 kr. Tel: 08–773 20 93, 073–804 72 22.

KÖPES

TIDNINGEN ALLA BILAR, årgång 1973, 1974, 1975. Dragspelsnytt: 1969, 1970 nr 2 och 4, 1971 nr 4, 1972 nr 1. Tel: 0411–207 35.

VOLVO 240. Årsm. 1989 o framåt. Besiktad o körklar m dragkrok. Ev. kan Volvo PV 62:a lämnas i byte. Tel: 0700–407 227.

RESERVDELAR TILL BELGISKT HAGELGEVÄR, side by side i cal 16. Tel: 0700–407 227.

MEDLEMSFÖRMÅN: ANNONSERA

► Som en förmån erbjuder vi våra medlemmar en gratis Torget-annons! Gäller endast privatpersoner, en annons per utgivning och person. För kommersiella annonser hänvisar vi till vår annonschef (se redaktionsrutan sidan 4). Manusstopp är den **30 april.**

► Skicka din annons till: "Torget", Motorföraren, Hammarby Fabriksväg 25, 120 30 Stockholm.

☐ Säljes
☐ Köpes
☐ Uthyres
☐ Önskas hyra
☐ Bytes
☐ Fastighet
☐ Tomt
☐ Personligt

Annonstext /Produkt, pris, årsmodell etcetera _____

_____

Namn _____

Telefon _____

Adress _____

Postadress _____

Medlemsnummer (obligatoriskt) _____

ÄNNU INTE MEDLEM?

Swisha 195 kronor till **123 222 32 87**

Skriv **helnykter** eller **trafiknykter** samt personnr och mailadress i meddelandet.

Eller skicka talongen i ett kuvert märkt "**FRISVAR**" till:

MHF Motorförarnas Helnykterhetsförbund
Kundnr 120 171 200, 120 11 Stockholm

Namn: _____

Adress: _____

Postnr & ort: _____

Tel. mobil: _____

E-post: _____

Personnr: _____

Medlem MHF – 195 kr första året (normalt 250 kr) ☐

Medlem MHF-Ungdom – 100 kr (upp till 25 år) – 200 kr (över 25 år) ☐

MHF Camping Club – Tilläggsmedlemskap 75 kr första året (normalt 175 kr) ☐

Helnykter* ☐ Trafiknykter* ☐

*Helnykter är en medlem som har en helnykter livsstil. En trafiknykter medlem avstår självklart alkohol när man kör bil, MC etc och är i övrigt drogfri.

swish

POSTTIDNING B
MHF, Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm

nokian® TYRES

TILLS VÄRLDEN ÄR PERFEKT.

NOKIAN HAKKA®
STOPPAR DIG I TID.

Vägar och körförhållanden förändras. Naturen bjuder på överraskningar. Världen är inte perfekt. Med Nokian Hakka-sommardäck, som är framtagna för de krävande nordiska somrarna, kan du känna dig säker i alla körförhållanden.

Kostnadsfritt Hakkaskydd ingår vid punktering.

nokiantyres.se